

Angverseny. 12.05: Gallay Domokos. Női Misszió Tár. Könnyű zene. 19: Mocsányi. 20.15: Nép- és műj. cigányzene. 19.40: zenekar. — 22.15: zene. 20.30: Kávés. zene. és dalok. 20.15: Hopin-szonáták, 23:

XIV. ÉVF. • 171. SZÁM
Cluj—Kolozsvár, 1931.
augusztus 1 Szombat
5691 ÉV Ab 17

Taxa postala
p'atite in numerar
No. 224.716-929

Ara 5 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (volt Brassai
ucca) 10. szám. Telefonszám: 9-77

ELŐFIZETÉSI ARAK:
Félévre 600 lej
Negyedévre 320 lej
Egy hónapra 110 lej

KÜLFÖLDI
ELŐFIZETÉSI ARAK:
Egy évre 10 dollár
Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem)
Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

As Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság politikai napilapja

Cikkeink utánnyomása: csak a forrás megjelölésével engedjük meg

Kéziratokat nem küldünk vissza megőrzésükre nem vállalkozunk

Netések

szoba, mindkettő dszinten, ügyvédi előnek kiválan al- azonnal kiadó. os szuterin kiadó. kölesönkönyvtárban:

kóser vegetárius ét- a Regele Ferdinand 3 szám alá. Bejárát Dlesó árak!

pa konyha lakással, kiadó. Könyvek ucca vendéglőben. Calea

ora bérbeadó. Meg- 2-ig özv. Jámborné,

kiadó augusztus 1-re 40. szám alatti Ba- n. Házmaster.

r. hitközség kiségitő epekre egy vallásos, hádközött keres. Aján- dók be.

y igényű, intelligens es állást trafikban, mily megfelelő állás- tokat „600” jelígre

ebéldívány eladó. em.

ló Ernster-féle ort. zsidói okokból, nagyon gyalásokat csak sze-

ha

g ilyen nagy- lilitás a piacon

- két kötetben . 272 L
- isértetek az in- . 204 L
- r és tüzhely I. . 340 L
- számár 136 L
- az örök sziget . 272 L
- aberek. Zsiga a . 435 L
- kötet 40 L
- int a halál . . . 45 L
- . A pajtások. . 45 L
- elius és az an- . 75 L
- sz 35 L
- 102 L
- Pillangó 45 L
- an halász meséi . 95 L
- ean Christop . . 20 L
- ent 44 L
- k háza (füzve) . 44 L
- kiismeret (füz.) . 64 L
- ismeret (kötv.) . 44 L
- elkü szerelem . 44 L
- ujkorom 64 L
- au urból bacil- . 44 L

ható:
nyosztályában
vagy az összeg elő-
mellett szállítunk.

A követ büne

Puauz bukaresti francia követnek mennie kellett. A büne az volt, hogy kormányának küldött titkos jelentésében annak a véleményének adott kifejezést, hogy a Jorga-kormány gyönge két énel tovább nem maradhat uralmon. A diplomáciában járatlan ember azt kérdezhetné, olyan nagy bűn ez? Hiszen a diplomata csak kötelességét teljesítette, amikor legjobb tudása szerint informálta kormányát annak az országnak politikai helyzetéről, amelyben működik.

Puauz büne tényleg nem az, hogy azt a jelentést megírta, hanem az, hogy a bizalmas információ nyilvánosságra került. Tudjuk, nem az ő hibájából. A szóbanforgó aktákat egy Lecca nevű volt cuzista képviselő lopatta el a francia külügyminisztérium irattárából. És így, bármilyen jó diplomata is legyen egyébként Puauz ur, mégis sürűsen csomagolnia kellett és el kellett vinnie a román fővárost. Mert ez a diplomata-sors. Mindent meg szabad írni, csak nem szabad, hogy nyilvánosságra kerüljön.

Ebben az ügyben azonban nem is ez érdekes. Sokkal érdekesebb, milyen rézkény a most dicsőségesen uralkodó kormány. Szörnyen megsértődött, mert egy diplomata azt írta, hogy két évig maradt uralmon. A mi véleményünk egészen más. Jorgának örülnie kellett volna ezen a prognózison. Mert itt bent az országban senki sem hiszi már, hogy a kormány két évig a helyén marad. Legoptimistább jóslatok is legfeljebb egy évet adnak a kormánynak. Még szerencse, hogy a kormánynak nincsen szeszahivási joga az újságírókkal szemben. Ebben az esetben a romániai újságírók kilencven százaléka ma már már lenne és új foglalkozás után kelne néznie.

Augusztus 1

Zürzavaros, kapkodó korunkra mi jellemzőbb, mint azok a szokatlannagyszabású óvintézkedések, amelyek augusztus elsőjével kapcsolatban a európai államok tettek. A kommunista-gyanús emberek százait vették őrizetbe, egész hadseregeket mozgósítottak, a vasutakat, kaszárnyákat és egyéb középületeket ostromállapotokra lélekeltető fegyveres őrizet alá helyezték, egyszóval: teljes hadi készültségre várják az ellenséget. Azt hisszük, neknek a rendkívüli intézkedéseknek inkább a rossz lelkiismeret az alapja, mint a tényleges veszedelem. Korántsem akarjuk ezzel azt mondani, hogy minden kommunista propaganda és hogy ez ellen a kapitalista államoknak, bár az önfenntartás ösztönétől hajtva, nekellene védekezniök. Mindenütt a kommunista propaganda, és mindezt dolgoznak a szovjet ügynökei. Ez a propaganda egvmagában még nem olyan veszedelmes, hogy egész hadseregeket kelljen mozgósítani ellene.

Nem is a kommunista tüntetések miatt vonulnak fel ezek a hadseregek, egy legalább is nem kizárólag ezért. A európai kormányok érzik, hogy függetlenül a kommunista propagandától, a népmozgó és éhezto tömegek elégetése napról-napra nagyobb mértékűt ölt. Érzik, hogy önző, rövidlátó politikáikkal a kétségbeesésbe kergetik népeiket. És tudják, csak egy befeszál kell, hogy az elégedetlenség

Ewald Amende a kisebbségi kongresszus vezértitkára Csernovicban nyilatkozott a kisebbségi kérdés megoldásáról

A romániai kisebbségi kérdés egyetlen megoldása: a kulturautonómia

A kisebbségi kongresszus vezértitkára elmondja, hogy az egész európai közvéleményt kiábrándította a beigért kisebbségi törvény elmaradása

Titulescu szeptemberben végleg bucsut mond a diplomáciai pályának

Cernauti-Csernovic, július 31. (Az Uj Kelet tudósítójától). Dr. Ewald Amende, az európai kisebbségi kongresszus vezértitkára néhány nap óta romániai köruton van. Amende dr. Varsóból jött Romániába és utjának első állomása Csernovic volt, ahol meglátogatta a különböző kisebbségi szervezetek vezetőit, majd igen érdekes nyilatkozatot adott a többségi és kisebbségi újságíróknak.

— Romániai tartózkodásomnak — mondotta Amende dr. — az a célja, hogy felvegyem a kontaktust a kisebbségi szervezetekkel, mint azt minden évben a kisebbségi kongresszus küszöbén meg szoktam tenni. Most Lengyelországból jövök, Csernovicból pedig Beszarábiába, majd Bulgáriába és Dobrudzsába visz az utam. Erdélybe és Bánátba ezidén nem látogatok el, mert már tavaly megszereztem a szükséges információkat.

Az újságíróknak arra a kérdésre, hogy milyennek találja a romániai kisebbségek helyzetét, Amende dr. így válaszolt:

Sok kísérlet, sok csalódás

— A romániai kisebbségek sok kísérleten, de sajnos sok csalódáson is mentek keresztül.

Nemcsak a romániai kisebbségek, de Európa összes kisebbségei arra számítottak, hogy a Maniu-kormány meg fogja alkotni a kisebbségi törvényt.

Erre vonatkozólag én is konkrét ígéretet kaptam az akkori kormánytól és Pop Ghita alminiszter az akkori kormány megbízásából európai körutat tett a kérdés tanulmányozása érdekében s össze is gyűjtötte a szükséges adatokat a kisebbségi törvény megalkotása érdekében. Pop Ghita jóakarata azonban meddő maradt, a kisebbségi törvény nem tudott megvalósulni és így a romániai kisebbségek egy csalódással lettek gazdagabbak.

Jorga ígért, de nem tudni, mit hoz a kisebbségi minisztérium

— Most — folytatta Amende — a

Jorga-kormány tett különböző ígéreteket. Jorga személyes jóakarataról meg vagyok győződve. És ahhoz sem fér kétség, hogy a kisebbségek lojálisak és valóban lojálisan akarnak problémáik megoldásához hozzájárulni. Nagy kérdés az, hogy lesz-e praktikus eredménye a kisebbségi minisztériumnak. Hangsúlyozni kívánom, hogy Népszövetséghez való fordulás a legutolsó eszköz, amit én a romániai német sajtóban is kifejtettem és

ezért igazságtalan az Unversulnak néhány nappal ezelőtt ellenem irt támadása, amely azzal vádolt meg, hogy a romániai kisebbségeket rá akarom venni, hogy panaszaikkal a Népszövetség elé forduljanak.

Én, éppen ellenkezőleg, azon voltam,

hogy Pop Ghita tanulmányutját mindenben támogassam.

Az egyetlen út: a kulturautonómia

Arra a kérdésre, hogyan képzei el a romániai kisebbségi probléma megoldását, Amende dr. a következő nyilatkozatot tette:

— A kisebbségi kérdés megoldásának útja Romániában a kulturautonómia, úgy amint azt Esztország megvalósította. Románia ezzel a cselekedetével nagy népszerűsége tehetne szert az európai közvélemény előtt, mert ma már bebizonyosodott, hogy a világbeke legkomolyabb biztosítéka a kisebbségi kérdés egészséges megoldása.

Titulescu levonja az ellene indított kampány következőzmenyit

Bucuresti-Bukarest, július 31. A Filipescu—Titulescu konfliktus egyre nagyobb hullámokat ver a bukaresti sajtóban. Egyes bukaresti lapok ama véleményüknek adtak kifejezést, hogy a kormány és a Vlad Tepes liga között, amelynek elnöke Grigore Filipescu, a kapcsolat meg lazult és az Epoca sorozatos támadó cikkeivel elsősorban a kormánynak akar kellemetlenkedni. Az Epoca tegnapi számában válaszol ezekre a sajtómegnyilatkozásokra és kijelenti, hogy a kormány és a Vlad Tepes liga között sohasem volt erősebb a kapcsolat, mint most.

Titulescut figyelmeztetik barátai

A „Dimineata” az Epocának válaszában megállapítja, hogy ezek szerint kétségtelen, hogy a kormánynak kellemes a Titulescu elleni kampány és úgy látszik, szeretné, ha a londoni követ, aki olyan értékes szolgálatokat tett az országnak,

elhagyná állását.

A Lupta ma délutáni száma arról tud, hogy Titulescut állítólagos barátai levélben figyelmeztették, hogy legjobban tenné, ha állásáról lemondana. Minden jel arra mutat, hogy ezekben a „baráti” intervenciókban is ben van a kormány keze. Egyre valószínűbbnek látszik az is, hogy a Titulescu elleni kampány főmozgatója Argetoianu belügyminiszter, aki így akar bosszút állni a londoni követen azért, hogy a koncentrációs kormány megalakítását célzó tárgyalások során hallani sem akart Argetoianu személyéről.

Ugy látszik, hogy a londoni követ eleget fog tenni a kormány kívánságának és bukaresti politikai körökben arról tudnak, hogy Titulescu szeptemberben végleg haza jön és a Népszövetség össi ülészakán már nem ő fogja képviselni Romániát.

parazsa lángrollobbanjon.

Ezért kell hadseregeket felvonultatni és statáriális intézkedéseket életbeléptetni. Pedig lehetne egyszerűbben és praktikusabban is védekezni a veszedelem ellen. Csak több becsületességet, előrelátást és önzetlenséget kellene bevinni a politikába. Csak ki kellene jözanodni a hatalmi örületből és a veszendő profit görcsös védelmezése helyett minden erőt arra kellene koncentrálni, hogy az éhezto tömegek nyegerét és munkát kapjanak és ezzel megszűnjön a mai elégedetlenség forrása. Akkor a kommunista veszedelem, amelyet a politikusok ma eltorzított nagyságban látnak, reális arányaiban fog jelentkezni és ki fog derülni, hogy nem fegyverekkel és erőszakintézkedésekkel lehet és kell védekezni a kommunizmus ellen, hanem okos gazdaságpolitikával, amely munkát ad a tétlenségre

kárhozottott millióknak, amely összhangba hozza a termelést a fogyasztással és megakadályozza, hogy mig egyesek krözusi vagyonokban tobzódnak, százezrek és milliók még legminimálisabb létfeltételeiket sem biztosíthatják. Ez a gazdaságpolitika az egyetlen orvosság a kommunizmus ellen.

72 és 18

Az erdélyi bankszervezetek nagyszabeni értekezlete megállapította, hogy a román bankok 72 milliárd lej betétet kezelenek, ezzel szemben a bankjegyforgalom mindössze 18 milliárd lej. Ha tehát az összes lej bankjegyeket összegyűjték, akkor is csak a betétesek egynegyedét lehetne kifizetni. A többinek várni kellene addig, amíg az először kifizetett bankjegymennyiség a rendes körforgásban ismét visszakerül a bankokhoz.

Ugye bizarr megállapítás ez, amelyre eddig csak kevesen gondoltak. Lehetnek

a bankok olyan szilárdak, mint egy hegy, mégsem tudnának ellenállni a betétesek ostromának. Egyszerűen azért, mert nincs elegendő bankjegy a betétesek kifizetésére.

Mi következik ebből?

Kettő.

Először is: nyugalom betétesek! Nem hisztérikus rohamokat kapni és bankba szaladni a betétért. Mert ezzel mindent elronthatunk. A pénz helye a bankban van, mert csak ott kamatozik és csak onnan kiindulva teheti meg egészséges körforgását.

Másodszor: az államnak gondoskodnia kell, hogy elegendő pénz legyen. Ha az aranyfedezet nemzetközi babonája nem engedi meg újabb lejbankjegyek kibocsátását, úgy más fizetési eszközről kell gondoskodni. Egyszerű bankművelet ez, amely a bizalom kérdésén nyugszik. De egy országban elegendő fizetési eszköznek kell rendelkezésre állani, különben megáll a gazdasági élet vérkeringése.

Gyorsan kell cselekedni, mig nem késő.

Kezdetét vette Sepsiszentgyörgyön az első feketeszestárgyalás

Sava Cornel Budapesten van és onnan igazolja, hogy megviselt idegeinek hat-nyolchetes gyógykurára van szüksége

Megszüntetik az eljárást Kun Andor ellen? Miről vallott a vizsgálóbíró előtt Pompiliu Ionitescu?

Filimon komiszár harmincnapos vizsgálati fogságát meghosszabbították

Cluj-Kolozsvár, július 31. (Az Uj Kelet tudósítójától). A feketeszestpanama kolozsvári nyomozásában az utóbbi napokban érdekes események játszódtak le. A vizsgálóbíró előtt a nemzeti parasztpárt politikusai közül Teianu, Manu és Roxin után most Pompiliu Ionitescu jelent meg a vizsgálóbíró előtt. Pompiliu Ionitescu kihallgatása három órán keresztül tartott és a kihallgatás során a nemzetiparasztpárti politikus különösen Kun Andor szeszinspektori megbízásáról adott felvilágosításokat. Köztudomású, hogy Ionitescu volt az, aki Kun Andort erre az állásra protezsálta. A kihallgatás során Ionitescu állítólag tisztázta ezt a kérdést. Elmondta, hogy Kun Andor saját kérésére kapott informatori megbízást, amit azonban egy hét után visszaadott. Ezidő alatt Kun Andor csak egy szeszgyárban eszközölt vizsgálatot. Ionitescu kijelentette, hogy Kun Andor megbízását nem a minisztérium vonta vissza, hanem Kun Andor saját elhatározásából küldte vissza megbízólevélét.

Megszűnik az eljárás Kun Andor ellen?

Kun Andor ügyében egyébként, magánforrásból származó értesüléseink szerint, meglepő fordulat állott be. Kun Andor tudvalevőleg az első letartóztatottja volt a feketeszestnyomozásnak és közel három hónapon keresztül ült vizsgálati fogságban. Annál meglepőbb, hogy az utóbbi hetekben eszközölt kihallgatásokon, a vizsgálóbíró rendelkezésére bocsátott adatok alapján, állítólag megszüntetik az eljárást ellene és Kun Andor ennek tudatában a szabadlábrahelyezésért kaucióképpen letétbe helyezett százezer lej visszatérítését kérte az ügyészségtől.

Kun Andor mint magánember operált

A Ionitescu által adott felvilágosítások más szempontból is érdekes adatokat nyújtanak. Ezek szerint Kun Andor csak egyszerű szerepelt, mint inspektor, míg a többi „helyszíni” vizsgálatokat már nem mint hivatalos személy, hanem mint magánember végezte. Mint magánember kísérte el felderítő útjaira Sava Cornelt és társait és mint magánember vett részt az emlékezetes telegdi kiránduláson is, melynek következtében Sava Cornel ellen kiadati eljárás indult meg. Filimon ügyében pedig másodszor is elrendelték a harmincnapos vizsgálati fogságot. Ilyenformán Kun Andor nem követett el hivatalos hatalommal való visszaélést amikor a szeszgyáraknál „működött”, azon egyszerű oknál fogva, mert akkor nem volt már hivatalos megbízása.

Sava Cornel budapesti gyógykezelése

Sava Cornel ügyében egyébként még mindig nem történt semmi változás. Azokat a híreket, mintha Sava Cornel Bukarestben volna, megcáfolja dr. Cotrus ismertnevű nagyvárosi ügyvéd, aki esztörtökön délelőtt megjelent a vizsgálóbíró előtt, mint Sava Cornel jogi képviselője. Cotrus a vizsgálóbíró tudomására adta, hogy a Sava Cornelnek Romániában való tartózkodásáról elterjedt hírek nem felelnek meg a valóságnak, amennyiben a sziguranca felfüggesztett vezérfelügyelője Budapesten tartózkodik, ahol kuráját folytatja. Cotrus felmutatta dr. Lehoczkv Tibor budapesti egyetemi tanárnak Sava egészségi állapotáról kiadott orvosi bizonyítványát, amelyben az egyetemi tanár igazolja, hogy Sava nagybeteg, az idegei fel vannak örölve és halaszthatatlan szüksége van 6-8 hetes pihenőre.

Egy egészségügyi utazás Jugoszláviából Budapestre

Igy Sava visszatérésére csak a halaszthatatlanul szükséges hat-nyolc hetes kúra elvégzése után lehet számítani, ami ha kétségtelenül üdvös lesz a feldúlt idegű és a Patria közlése szerint 15 kilóval megfogyott, halálos sápadtságú vezérfelügyelő egészségének, annál kevésbé

üdvös a vizsgálat menetének. E pillanatban ugyanis az a helyzet, hogy ha a vizsgálóbíró, az egyetemi tanár bizonyítványa ellenére sem találna halaszthatatlannak a hat-nyolc hetes pihenőt, újabb diplomáciai eljárás válna szükségessé, mert Sava, miután eltávozott Jugoszláviából, a szerbekkel együtt hátat fordított annak a kiadati végzésnek is, amellyel a kolozsvári törvényszék a jugoszláv hatóságokat kereste meg.

Ujabb 30 nap Filimon ellen

Filimon komiszár ügyében esztörtökön döntött a törvényszék szüneti tanácsa. Filimon harmincnapos vizsgálati fogsága ugyanis július 30-án lejárt. A vizsgálóbíró a vizsgálati fogság meghosszabbítását kérte a törvényszéktől, amit ez el is

rendelt. Filimon ügyvédje utján a táblai vádtanácshoz fellebbezett, ahol szombaton kerül tárgyalásra az ügy.

Megkezdődött az uzoni szeszgyár vádlottainak bünpere

Pénteken egyébként rendkívül nagyfontosságú tárgyalás vette kezdetét a sepsiszentgyörgyi törvényszéken. A fekete szesz elleni vizsgálatnak első törvényszéki tárgyalása zajlik le ott és ennek a tárgyalásnak az ítélete elvi jelentőségű lesz a feketeszestpanama többi vádlottai ellen indított vizsgálat számára is. A tárgyalásnak 15 vádlottja van, akiket a gróf Mike uradalom tulajdonát képező uzoni szeszgyárban történt visszaélések vádjával ültet a vádlottak padjára az ügyészség vádirata.

Uj játékbarlang nyílik meg Montecarlóban, ahol korlátlan összegben lehet majd játszani

Hogyan csalogatják az idegeneket a Rivierára

Montecarlo, július 31. Montecarlóban augusztus 4-én új játékbarlang nyílik meg, amely a világ leghazárdabb játékhegye lesz. Az új kaszinó abban különbözik majd a régi játéktérlektől, hogy bármilyen magas is a tét, nem utasítják vissza. A többi kaszinóban a helyzet az, hogy a tétek magasságának felső határa korlátozva van, az új kaszinóban tehát mindenki olyan magas összegben játszhat, ahogyan akar. A vállalkozók remélik, hogy ez az újítás odacsodíti majd a játékosokat a világ minden tájáról.

A helyzet ugyanis az, hogy néhány hónap előtt még meglehetősen üres volt a Riviera. Most már készen áll az új kaszinó és szomszédságában egy ötemeletes pazarul berendezett szálloda. Az új kaszinóhoz óriási reménységeket fűznek s remélik, hogy fellendíti az utóbbi időben erősen megcsappant idegenforgalmat. A kaszinó vezetősége attól tart, hogy az idegenek özönlése oly nagyarányú lesz, hogy nem lehet majd a vendégeket elhelyezni. Ezért két 13

ezer tonnás óceánjárót béreltek, amelyekben azokat akarják elhelyezni, akik a szállodában nem kaptak szállást. Ez a berendezkedés már azért is praktikus mert ha a vállalkozók reményei nem teljesednének be, akkor az uszó szállodák egyszerűen felszedik a horgonyt és tovább mennek.

A tétek korlátozásának megszüntetésén kívül más attrakciókkal is Montecarlóba akarják csábítani a közönséget. Így meghívták Jeanette Macdonald híres filmszínésznőt, akiről az utóbbi időben azt beszélték, hogy szerelmi öngyilkosságot követett el, amelynek hátterében egy herceg és hercegnő húzódtott meg. Amikor kiderült, hogy a dologból semmi sem igaz, akkor azt kezdték beszélni, hogy Jeanettet, aki halott, testvére helyettesíti. A kaszinó vezetősége a nagyszabású megnyitói ünnepségekre hívta meg a filmszínésznőt, hogy jelenlétével igazolja, hogy a számvrakelt titokzatos meséknek semmi alapja nincsen.

Csomagként adatta fel magát a brüsszeli főpostán,

ahonnan szabályos keretek között londoni címre kézbesítették

London, július 31. A londoni repülőternek, amely a világ egyik legnagyobb nemzetközi légi kikötője, az elmúlt nap nagy szenzációja volt. Amikor a London és Brüsszel között közlekedő repülőgép a londoni repülőtéren leszállt, a repülőgépből, amely utasokon kívül mindenféle csomagokat és levélpostát is szállított Belgiumból Angliába, különös postacsomagot emeltek ki: élő postacsomagot, amelyet a brüsszeli főpostán vettek fel és mint

csomagpostát küldték Londonba. Ez az élő postacsomag egy fiatal, közismert belga újságíró tartalmazzott. Az élő postacsomag nyakában egy nagy cétdula volt kötve, amelyen a címzett londoni lakásának ucca száma állott. Hasonlóképpen olvasható volt a cédulán a feladó brüsszeli címe is. A postai rendelkezéseket, amely a külföldi szállítmányokra érvényesek, szigorúan betartották, sőt a szükséges behozatali és kiviteli vámdokumentációkat is pontosan

A minisztérium által engedélyezett

Nagyváradra zsidó Fiuinternátus

Felvesz a nyilvánossági joggal bíró zsidó licumba, gimnáziumba, kereskedelmibe és elemi iskolába járó növendékeket. Elsőrendű kóser ellátás. Mérsékelt árak. A növendékeket az igazgatón kívül 3 szaktanár és 2 pedagógus készíti elő. Minden iskolai és internátusi ügyben felvilágosítással szolgál és komoly érdeklődőknek prospektust küld az Igazgatóság

Oradea, Str. Delavrancea (Ritook Zs u.) 17 sz.

MEGJELENT!

TOLSZTOJ

A 20. SZÁZAD MÉRLEGÉNE

doktori tanulmány a liegei egyetem filozófiai fakultásán
Írta: Dr. Stern Ignác

Ára 20 lej

postán küldve 31 lej, mely összebélyegben is beküldhető. Megrendelhető a szerzőnél Cluj, Str. Albinae 1 és az Uj Kelet könyvostályában

Erdélyi középül

Bucuresti-Bukarest Kelet tudósítójától re várt kommunizmusban a ható megtették a szük Az ország összes 500 méternyi távkálnak. Kettőzött a hidak és alagut szigurancahivatal Erdély ipari cent mérvű zavargások szigurancakezegek utaztak le, ahol s igyekeznek elejét zavarásnak.

elintézték. A belga újságíró a csodákozó angol vámtisztviselőnek elmondta, hogy a brüsszeli főpostára vette magát és mint élő csomag „repülőgép” Brüsszeltől Londonba küldte magát. A belga postahivatal elhatározta, hogy az élő postacsomagot felveszi mint minden más csomagot.

Az újságíró mérlegre helyezte pontosan lemérték, majd a csomag súly szerint ki kellett fizetnie az előtarifát. Ez két font és nyolc schillinget tett ki. Az újságíró a fuvarszállítási költségét azonnal angol valutában fizette ki. Egy repülőgép utazási jegy Brüsszeltől a londoni repülőterig máris körülmények között 4 fontba kerül, az élő csomag azonban, miután nem mint utas, hanem mint egyszerű szállítmány utazott, 2 font és 8 schillinget fizetett. A leleményes újságíró által 30 schillinget takarított meg. Az utat a repülőgépen vette meg, cs azzal a különbséggel, hogy nem a nyelmes fotójában, hanem a csomagok rában, a többi csomagszállítmány zött kellett ülnie. Miután azonban Brüsszeltől Londonig csak két órá repülőút, a belga újságíró könnyen sejtte el az ut fadalmait. A brüsszeli postahivatal, amely elhatározta a konferenciát tartott, az élő csomagot úgy kezelte, mint minden egyéb magot. A postai teherautóra rakták az újságíró, a többi csomaggal együtt majd a brüsszeli repülőterre szállították, onnan berakták a repülőgépbe, amely aztán Londonba repült. A londoni hatóságok elhatározták, hogy az élő csomagot szintén mint csomag kezelik. A belga újságíró a repülőgép köté csomagtermébe vitték, majd a csomagkocsival a főpostára szállították. A többi áruval szemben az újságírónak az volt az előnye, hogy nem vámozták meg, mert az angol vártarifa nem ismer élő emberre vonatkozó szabályokat.

Az élő postacsomagot Londonban a főpostahivatalon sulyára vonatkozó felülvizsgálatok a vámdokumentációkat lenörítették s miután mindent a legrendben találtak, az élő csomagot, amelyet mint gyorsárut küldtek, azonnal teherautóra rakták és a nyakában cédulán meghatározott címre kézbesítették. A címzett, aki egy londoni élő belga volt, köteles volt az élő csomagát felvenni és a kézbesítési díjat kifizetni. Az eset Angliában feltűnést keltett. Az angol léghajósaságok azonban a jövőben nem vettek fel hasonló élő csomagot, mert fizetnének az üzletre.

A Jewish Agency üdvözölte a palesztinai kormányzót. Londonból jött: A Jewish Agency nevében dr. G. Adler üdvözölő táviratot küldött a Grenfell Wauchope tábornoknak, az őnan kinevezett palesztinai kormányzó. A táviratban a Jewish Agency nevében biztositják a kormányzót arról, hogy a Palesztina-mandátum végrehajtásában lojálisan fog közreműködni. A táviratban annak a reménynek kifejezését, hogy Wauchope generálisvatali működése alatt a zsidó nép otthon fejlődni és virulni fog.

Készül az orosz szovjet új terve. Moszkvából jelentik: A szovjet kormány az orosz mezőgazdaság számára most dolgozza ki a második ötéves tervét. Ez 1932-1937-ig marad érvényben. A terv értelmében az egész mezőgazdasági kollektivizálják, azonkívül a gabonatermesztést 60 százalékkal emelni fogják.

A vasutvonal mellett az állambizgyárüzemeket is augusztus elsején, tudomására jutott, és vállalatoknál a nek rávenni a vonlljon az uccakra seket. A CFR bukaresti előállítás történt, be tizenkét munkás

A letartóztatások országban folynak. Hány nappal ezelőtt elleni merénylet ügözöttattak le, közötti resti Rapid vonatvranca megállították a kommunista napközletetek történetek személyzettel kommiakat készített, azorópédulákat, amelyen akarták elárassz állambiztonsági hivakat lezáratta és tulndította a vizsgálat

Az Bucuresti-Bukarest resti szigurancahivatal letartóztatást, akik Imre Aladárt, Eftimiet, Petrescu Emar július 15-én megat, mert tartott attista vezetők a letarukban eltűnnek a főzigurancahivatal egy hogy a Dnyesztverenunista agitátor érkeal a megbízással, hólőkészítsék. A főváult letartóztatni a gitort, aki kihaismerte, hogy egy szstviselő ellen akarmerényletet elkövetni

Botosaniban történt

Botosaniban husz l amelynek során többelmi alkalmazottat allgatott vettek őrizrszágából nemrégénbb szubverziv taronyvet találtak, azon tik lázító tartalmu, edulákat kobozott el Galacban a letartoztik közül huszannyol

A kol Cluj-Kolozsvár, julite Kolozsváron is

„OLLA” GUM...?

Marosvásárhely mellett is merényletet követtek el a vasutvonal ellen

Rendkívüli intézkedésekkel biztosították augusztus elseje nyugodt lefolyását

Százával tartóztatták le a kommunista-gyanús munkásokat Csernovicban letartóztatták a csernovic-bukaresti Rapid vonat vezetőit

Erdély ipari centrumaiban kettőzött őrsergéggel vették körül a középületeket és nagyipari vállalatokat

Bucuresti-Bukarest, július 31. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az augusztus elsejére várt kommunista tüntetésekkel kapcsolatban a hatóságok minden irányban megtették a szükséges óvintézkedéseket. Az ország összes vasutvonalai mellett, 500 méternyi távolságban őrzőjáratok kerültek ki. Kettőzött szolgálatot állítottak be a hidak és alagutak őrzésére. A központi szigurancahivatal főként Beszarabia és Erdély ipari centrumaiba tart nagyobb mérvű zavargásoktól és éppen ezért a szigurancakezeket ezekbe a központokba utaztatták le, ahol speciális intézkedésekkel igyekeznek elejétvenni mindenféle rendezettségnek.

Őrzik a gyárüzemeket

A vasutvonal biztonságának megőrzése mellett az állambiztonsági hivatal egyes gyárüzemeket is felügyelet alatt tart augusztus elsején, mert a hatóságoknak tudomására jutott, hogy egyes gyáraknál és vállalatoknál agitátorok arra igyekeznek rávenni a munkásságot, hogy maradjon az utcákra és rendezzen tüntetéseket. A CFR bukaresti műhelyeinél több előállítás történt, melyeknek következtében tizenkét munkást letartóztattak.

A csernovici letartóztatások

A letartóztatások egyébként az egész országban folynak. Csernovicban a néhány nappal ezelőtt történt vasutvonal elleni merénylet ügyében 300 embert tartóztattak le, közöttük a csernovic-bukaresti Rapid vonatvezetőjét is. A sziguranca megállapította, hogy Csernovicban a kommunista napra nagyszabású előkészületek történtek. Több nyomda, teljes személyzettel kommunista manifestumokat készített, azonkívül broszurákat és pópédulákat, amelyekkel augusztus elsején akarták elarasztani Bukovínát. Az állambiztonsági hivatal ezeket a nyomdákat lezáratta és tulajdonosaik ellen megindította a vizsgálatot.

Az utolsó letartóztatások

Bucuresti-Bukarest, július 31. A bukaresti szigurancahivatal július 30-án negyven letartóztatást fogantatott, közöttük Imre Aladárt, Géza Sándort, Toma Titimiet, Petrescu Petret. A sziguranca már július 15-én megkezdte a házkutatásokat, mert tartott attól, hogy a kommunista vezetők a letartóztatástól való féltésben eltűnnek a fővárosból. A bukaresti szigurancahivatal egyébként úgy értesült, hogy a Dnyeszteren keresztül több kommunista agitátor érkezett az országba, azonnal a megbízással, hogy itt a vörös napot előkészítsék. A főváros egyik terén sikerült letartóztatni az egyik oroszországi agitátort, aki kihallgatása alkalmával felfedezte, hogy egy magasállású állami tisztviselő ellen akart felsőbb megbízásra merényletet elkövetni.

Botosaniban husz letartóztatás történt

Botosaniban husz letartóztatás történt, melynek során több munkást, kereskedelmi alkalmazottat és néhány egyetemi hallgatót vettek őrizetbe. Egy Franciaországban nemrég visszatért diáknál több szubverzív tartalmú broszurát és pamfletet találtak, azonkívül a diák lakásában lázító tartalmú, franciayelvű röpléveket kobozott el a rendőrség. Galacban a letartóztatottak száma 31, ezek közül huszonnyolc férfi és hét nő.

A kolozsvári intézkedések

Cluj-Kolozsvár, július 31. Július 30-án Cluj-Kolozsváron is megjelentek a meg-

erősített őrzőjáratok. Ugy a perifériákon, mint a belvárosban meglepetésszerű razzziákat tartott a rendőrség. A razzzia során mindenkit előállítottak, akinek igazolványait nem találták rendben.

A sziguranca egyébként számos letartóztatást fogantatott. Őrizetbe vették a szélsőbaloldali felfogásokról ismert kolozsvári munkásvezetőket. Július 31-én az összes középületeket katonai őrzőjáratok szállították meg. A nagyobb iparvállalatoknál kettőzött katonai őrsergégek teljesítik a szolgálatot.

Oradea-Nagyvárad, július 31. A kom-

munisták nap előkészületei miatt mintegy negyven munkást vettek őrizetbe, akik közül tizenkettőt szabadlábra helyeztek. A letartóztatottak között van dr. Rozvány Jenő is. Nagyváradon is rendkívül erős őrzőjáratok kerültek ki a városon keresztül és az esti órákban mindenkit szigorúan leigazoltattak.

Vasuti merénylet Marosvásárhely mellett

Tárgu-Mures-Marosvásárhely, július 31. Az elmúlt éjszakán a Marosvásárhely és Berkes között közlekedő vasutvonalon levő

Varsó város egyetlen zsidó tisztviselőjét is elbocsátották állásából

Varsó, július 31. A varsói városi tanács egyetlen zsidó tisztviselőjét, Maurice Rotmilt, aki éveken át vezette a város jótékonyági hivatalát, felfüggesztette állásából és fegyelmi eljárást indított ellene. Rotmil azzal vádolják, hogy osztályában egy zsidó segédtisztviselőt alkalmazott, holott ez az állás

nem volt rendszeresítő. Rotmil a tisztviselő fizetését az adománypénzekből folyósította.

A zsidó lapok élesen támadják a magisztrátust és rámutatnak arra a körülményre, hogy hasonló formában más városi osztályoknál szokásban van a segédek alkalmazása. Elég botrány,

hogy az antiszemitizmus miatt Varsó városánál egyetlen zsidó tudott csak alkalmazáshoz jutni. Rotmil alkalmazottja szorgalmas és tehetséges tisztviselő volt, akit alig lehet nélkülözni. A zsidó lapok antiszemita botránynak bélyegzik az esetet és a kormánytól követelnek teljes elégtételt.

Maniu ma Kolozsvárra érkezik

A nemzetiparasztpárt volt elnökének új politikai tárgyalásokkal hozzák összefüggésbe

Bucuresti-Bukarest, július 31. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Maniu, amikor lemondott a nemzeti parasztpárt elnökségéről, többszörösen és a leghatározottabb formában kijelentette, hogy visszavonult badacsonyi birtokára, ahol az egész nyarat fogja tölteni s nem kíván többet aktív részt venni az ország politikai életében. A nemzeti parasztpárt volt elnökének ezt a tervét teljesen keresztülhúzta a színajai hercegi esküvő, illetőleg az esküvő után tör-

tént királyi kihallgatás, amely ugylát-szik, új irányt szabott nemcsak Maniu programjának, hanem az ország politikai életének is.

Maniu ugyanis Szinajából nem tért vissza Badacsonyra, hanem meglátogatta Anghelescu volt bankormányzó és a nemzeti parasztpárt volt belügyi alminiszterét birtokán, akivel, hírszerint, politikai kérdésekről tárgyalt. Anghelescu birtokáról Szovátára uta-

zott a volt miniszterelnök, saját kijelentései szerint azért, hogy régi kezelőorvosával, Struza professzorral megvizsgálta magát. Minthogy azonban Szovátán igen sok nemzeti parasztpárti politikus is nyaral, nincs kizárva, hogy ennek az utnak is politikai jellege van. Szovátáról ma, szombaton Kolozsvárra érkezik Maniu, ahol Vajda Sándorral fog találkozni. Kolozsvárról Maniu visszautazik Badacsonyra.

Borzalmas autobuszszerencsétlenség Gyulafehérváron:

Az autobusz az árokba zuhant, a mozdony az autobuszra esett, de az utasok életben maradtak

Három súlyos, két könnyebb sebesültje van a katasztrófának

Alba-Iulia-Gyulafehérvár, július 31. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnapelőtt háborzongatóan borzalmas autobusz szerencsétlenség történt Gyulafehérvár közelében. A Szászsebes és Gyulafehérvár között közlekedő autobusz Gyulafehérvár felé haladt és utjában keresztezte Zalatna-Gyulafehérvár között haladó keskenyvágányú vonalat. Ezen az iparvasuton sehol sem építettek sorompót és nem ez az első eset, hogy a sorompók hiánya tragikus szerencsétlenségek okozójává lett. Este 9 órakor, a már beállott sötétségben történt a szerencsétlenség. Az autobusz soffitörje nem vette észre a kanyarodóból előrobogó kisvonatot, mely elkapta a sineken keresztül gyanútlanul lassító autobuszt.

Az autobusz utasainak kétségbeesett segíélykiáltásai közben a vonat husz méternyire maga előtt toltja az autobuszt, melynek ablakai csörömpölve törtek össze és kerekai, tengelye, eltörték a karambol következtében. Egy pillanatban

az autobusz a töltés mellett húzódo árokba zuhant. Az összeütközés következtében megbillent a mozdony egyensúlya is és

alig hullott az autobusz a két méter mélységű árokba, hatalmas zajjal a mozdony is lezuhant és pozdorjává törte az autobuszt.

A mozdonyból még idejében kiugró fűző és mozdonyvezető azonnal a romok alatt segítségért kiáltó utasok megmentésére siettek. A teljes sötétségben és szakadó esőben azonban nehéz volt segíelyt nyújtani a szerencsétlenül járt utasoknak. A mozdonyvezető segíelyt hozott, míg a fűtő eltört karral az áldozatok mellett maradt és végre sikerült a romok alól előhúzni a sebesülteket. Szinte hihetetlenül hangzik, hogy bár az autobusz a rázuhanó mozdony tonnás súlya alatt pozdorjává tört, azok, akik az autobuszban ültek súlyosabb sérülésekkel is megúszták a borzalmas szerencsétlenséget. Az utasok

közül egy apáca és egy utazó súlyosan megsebesült. Ugyancsak rendkívül súlyos a soffőr sérülése is. Az autó többi három utasa kisebb sérülések árán szabadult a karambolból, míg a mozdony fűtője a mozdonyról való leugrása közben törte karját.

A Jótékony Izraelita Nőegylet és a WIZO vasárnap délután 6 órai kezdettel a Zajzon-kerthen fagyaltidélután rendeznek, amelyre ezuton hívják meg a közönséget. Kötűnő dzsessz zenéről gondoskodás történt. A fagyaltidélután esős idő esetén a kert fedett helyiségeiben tartják meg.

STANIOL GYÁRI RAKTÁR
Lepage Cluj. — Kérjen mintát, árlapot!

SCHWARTZ Menyhértné

orth. zsidó leánynevelő intézete, internátusa Oradea, Pável uca 25. A zsidó leánygymnázium mellett működik. Dija nem magasabb egy rendes privát háznál kért díjnál. Prospektus. Kötűnő referenciák!

Királymezőn és Millios községek csendőrségei meglepetést keltő jelentést küldtek a marosvásárhelyi szigurancahivatalhoz. A jelentés szerint az éjszaka folyamán ismeretlen tettesek többméternyi hosszúságban kiemelték a vasutvonal sineit, Marosvásárhelyről azonnal kiszállt a helyszínre a rendőrkveszor és a szolgálatos ügyész, akik jegyzőkönyvet vettek fel a merényletről és megtették az intézkedéseket arra, hogy a vonalat helyreállítsák. A rendőrség komoly rendszabályokat léptetett életbe és beindította a nyomozást annak megállapítására, hogy kik bontották meg a vasutvonalat.

a világmárka megóvja Önt a némi betegségek-től.

„OLLA”
GUM...?

A zálogházak adószai memorandumban tiltakoznak a zálogház-tulajdonosok tulkapásai ellen

Az árverések felfüggesztését követelik a kiuzsorázott adósok

Cluj-Kolozsvár, július 31. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári zálogházak adószai néhány nappal ezelőtt lendületes kampányt indítottak be a zálogházak ellen. Tudvalevőleg az új kamattörvény a 14 százalékos adót a zálogházakra is kiterjesztette, miért is a zálogházak úgy döntöttek, hogy nem nyújtanak több hitelt, sőt jelenlegi kölcsönöket is csak 30 százalékos, vagy 50 százalékos törlesztéssel hajlandó likvidálni. A zálogházak adószai kollektív tiltakozással foglalnak állást a zálogházak határozata ellen és dr. Pop Valér erdélyi miniszterhez a következő emlékiratot juttatták:

Miniszter Ur!

Alig néhány napja, hogy a kormány a zálogházakra is kiterjesztette a kamattörvény rendelkezéseit és ezzel végét vetett annak a lelketlen uszoranak, amit a zálogházak tíz éven át üztek. Amily nagy örömet okozott ez a rendelkezés a szegény lakosság körében, épen olyan nagy katasztrófát zúdított a nyakukba a kolozsvári zálogházak embertelen terrorja, amellyel minket bosszúból megfojtani igyekeznek.

A kolozsvári zálogházak elhatározták, hogy több kölcsönt nem adnak, de a régi kölcsönöket sem akarják megújítani, csak 30 és 50 százalékos azonnali törlesztés mellett, de ebben az esetben is csak három hónapra. Az 500 lejnél kisebb kölcsönöket pedig egyáltalában nem akarják megújítani. A zálogházak ezen eljárása nem egyéb, mint

merénylet a város szegénysorsu lakossága ellen, aminek következménye lesz az, hogy a szegénység és nyomor bőrien lakmározni fognak az árverési hiénák és a szegény emberek minden értéktárgyukat elvesztik.

Miniszter Ur!

A kolozsvári zálogházak lelketlen terrorja végső anyagi pusztulását jelenti a város leszegényedett lakosságának. Mert hiszen kik a zálogházak adószai? A munkanélküliek, özvegyek és árvák, nyugdíjast nem kapó nyugdíjasok, leszegényedett intellektuelek, iparosok, munkások és az élet sokféle hajótöröttjei.

Ezeknek a szerencsétlen embereknek a végső pusztulásán akarnak most halotti tárt ülni a kolozsvári zálogházak, akik hatalmas vagyonuskat éppen a nyomor és a szegénység évtizedes kiuzsorázása által szereztek

Mert honnan vegyék elő ezek a szerencsétlen emberek, vagyis mi, a zálogházak adószai a törlesztéshez megkívánt összeget, mikor a kamat kifizetése is éppen elég gondot ad.

Miniszter Ur!

Csak egyetlen megoldás létezik a sok ezer ember utolsó vagyonának a megmentésére és pedig az, hogy

a kormány rendeljen el azonnali moratóriumot a zálogházi adósok számára.

Nem igaz egyesek azon állítása, hogy azért, mert a zálogházak magánvállalatok, tehát csinálhatnak amit akarnak. A kormánynak nemcsak joga, hanem kötelessége is elrendelni a moratóriumot és

megmenteni tizezrek vagyonát néhány lelketlen uszoras basaskodásával szemben.

Mert ugy Isten, mint ember előtt meg van minden erkölcsi és jogi alap is a moratórium elrendelésére. Ha évtizeden

Akinek a gyomra fáj, vagy bélműködése megrekedt, vagy gyomorégése van az igyon természetes

Bikszádi vizet

Számos egyetemi tanár által ajánlva. Mindenütt kapható.

át szedték a zálogosok a 45 és 50 százalékos uszorakamatokat, akkor könnyen ki-

birják a moratóriumos időt a törvényes kamatláb mellett. A moratórium ideje alatt legyenek kötelesek minden zálogcédulát meghosszabbítani tekintet nélkül az összeg nagyságára és részletfizetés kötelezettsége nélkül. Ellenben a moratóriumos idő elteltével minden zálogtárgy feltétlenül ki legyen váltandó. Így módjukban lesz a szegény embereknek zálogtárgyaikat kiváltani és nem lesznek kitéve annak, hogy tárgyaikat az árveréseken elkotyavetyélik.

Addig, amíg a kormány moratóriumos rendelete megérkezik, kérjük az összes zálogházi adószait azonnali felfüggesztésre különben a városi tanácsnak is joga van,

mert a város, illetve az elsőfoku ipar-

A legnépesebb orosz-zsidó városokban elkobozzák a templomokat, hogy ne lehessen megtartani az őszi ünnepnapot

Berlin, július 31. Moszkvából érkezett jelentések szerint Ukrajna és Fehér-Oroszország különböző részeiben a zsinagógák ellen valóságos romboló járatot rendeznek a szovjetek. Krivojrogban a zsidó lakosság sürgetésére pár hónappal ezelőtt a kórus-templomot, amelyet három évvel ezelőtt kulturházzá alakítottak át, a helyi hatóságok az érvényben lévő törvények alapján visszaadták régi rendeltetésének. Az utóbbi napokban azonban kampány indult meg, hogy a zsinagógát más célokra használják.

Brailov ukrán városban az „Apikor-sim” vallásellenes egyesület tagjai a város bet hamidrását lefoglaltatták és klubhá alakították. A hatóságoknak ez az asszisztálása annál is inkább okozott

hatóság képviselői nélkül az árveréseket megtartani nem lehet.

Miután azonban a kolozsvári városi tanács még nem hozott felfüggesztő döntést — ami a város lakossága előtt nagy visszatetszést keltett — kérjük

ez irányban a Miniszter Ur azonnali távirati intézkedését, mert a zálogházak már nagyban készülődnek pergetni az árverések dobját.

Miniszter Ur!

Az ügy rendkívül sürgős. Tizezrek várják szívzorongva intézkedéseit. Ne várja meg Miniszter Ur, amíg sokan a Renner-börgyári halálsorompónál keresnek vigasztalást.

Mély tisztelettel:

A kolozsvári zálogházak adószai.

A memorandumot mintegy száz ember írta alá.

A zálogházak tulkapásait tuluntul is ismerő erdélyi közvélemény el is várja Erdély miniszterétől, hogy megfelelő intervencióval vigye keresztül a zálogházak adószainak akarátát.

visszatetszést, minthogy az ugyanabban a városban fennálló kolostorok ellen eddig semmiféle lépést nem tettek. Arra kell következtetni, hogy ez nemcsak a vallás ellen irányul, hanem a zsidó nemzetiségű lakosság ellen.

Krassilowban a vallásellenes zsidó munkások és a vallásos zsidó lakosság között éles harc ütött ki. A zsidók ugyanis nem akarják átengedni a zsinagógát klubcélokra. Ugyálszik azonban, hogy a vallásellenes elemek mégis tulsulyba kerülnek és a zsidók Krassilowban nélkülözni fogják a nagyünnepet a templomot. Oroszországban egyébként számítanak azzal, hogy ezidén számos olyan városban, ahol nagy zsidó élet zajlott, nem lesz zsinagóga, ahol a nagyünnepet megtarthatnák.

A jelentkezők 68.83 százaléka ment át az érettségín az országban

A közoktatásügyi minisztérium jelentése

Bucuresi-Bukarest, július 31. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A közoktatásügyi minisztérium ma tette közzé az érettségi eredményeit. Ismeretes, hogy az idei érettségi vizsgákon aránylag jobb eredményeket értek el az intézetek, mint eddig és az egész ország érettségi bizottságainak jelentéseiből is kiderül, hogy

az érettségi vizsga a jelöltek számára viszonylag kedvező volt.

A jelentés szerint érettségire jelentkezett 9361 diák, akik közül átment 6496 diák. Ezek szerint a diákoknak 68.83 százaléka ment át az érettségín, ami az eddig elért eredmények közül aránylag a legjobb.

Olaszország képviselői az osztrák-német vámunió ellen foglaltak állást a hágai döntőbírótság előtt

Hága, július 31. Pilotti professzor, Olaszország megbízottja, ma délelőtt tartotta meg beszámolóját az osztrák-német vámunió kérdésében. Pilotti annak a véleményének adott kifejezést, hogy a reciprocitás és az egyenlőség elvét a bécsi jegyzőkönyv megsérti, azonkívül Ausztria függetlenségének korlátozásától is szó lehet a kereskedelmi szerződések megkötésénél, miután Németország Ausztria érdekeivel esetleg nem számolna. A reciprocitás jogilag ugyan megvan, de gyakorlati értelemben hiányzik, miután Németország gazdaságilag sokkal nagyobb és hatalmasabb, mint Ausztria. Scialoja professzor, az olasz kormány jogi szakértője, aki Pilotti után felszólalt, hangsúlyozta, hogy a Saint Germaini szerződés 88-ik cikke teljesen világos és Ausztriának minden olyan tevékenységet meg kell szüntetnie, amely függet-

lenségét veszélyeztetné. Még világosabbak az 1922 évi genfi jegyzőkönyv szavai, amelyek Ausztria gazdasági és pénzügyi függetlenségének veszélyeztetését a népszövetségi tanács ellenőrzése alá rendelik.

A vámunió egy bizonyos állam speciális előnyét jelenti, amit a genfi jegyzőkönyv feltétlenül tilt. A vámhatárok megszüntetése Németország és Ausztria között Németország speciális előnyét jelenti. Kijelentik, hogy ez az előny minden országnak nyitva van, de ezek az államok nincsenek arra kényszerülve, hogy ebből a speciális szerződésből hozzájárulásukkal általános szerződést teremtsenek meg.

Az ülést Scialoja beszéde után berekesztették. A legközelebbi ülést holnap délután 4 órakor tartják meg és ezen az ülésen hangzanak el a replikák.

Azzal még nem tette meg kötelességét, ha kifizeti előfizetési hátralékát...

Szerezzen egy új előfizetőt az Uj Keletnek

ha azt akarja, hogy az erdélyi zsidóság egyetlen organuma zavartalanul teljesíthesse kötelességét!

— Hány zsidó él Csehszlovákiában? Prágából jelentik: A csehszlovák állami statisztikai hivatal a napokban tette közzé a zsidó népesedésről szóló statisztikáját. A jelentés szerint az 1921-ben megtartott népszámlálás óta a legutóbb 1930-ban megjelent népszámlálásig a zsidók száma Csehszlovákiában 353.978-ról 365.769-ra emelkedett, vagyis 0.8 százalékkal. A zsidók eszerint az összlakosságnak 2.42 százalékat teszik. 1921-ben a zsidók arányszáma 2.4 százalék volt. A zsidók száma Morvaországban és Sziléziában, valamint a régi Csehországban visszaesett, ezzel szemben Ruszinszkoiban és Szlovenszkoiban gyarapodott.

— Király kitüntetés ért egy gyulafehérvári zsidó vezetőembert. Tudósítónk jelenti: Treitel Izidornak, az Erdélyi Általános Kereskedelmi Rt. igazgatójának, aki a Zsidó Párt albamegyei tagozatának vezetőségi tagja, öfelsege a Meritul Commercial si Industrial elsőosztályu érdemrendjé adományozta. A kitüntetéssel egy nagy közéleti multra visszatérítő, érdemben gazdag zsidó kereskedő ember munkásságát érte méltó elismerés.

— A cordovai nők tiltakoznak a spanyol kormány vallásellenes intézkedései ellen. Londonból jelentik: Az Evening News madridi távirata szerint 8000 cordovai nő aláírásával ellátott tiltakozó iratot juttattak el Zamorra spanyol miniszterelnökhöz, amelynek aláírói kifogásolják Segura toledói érsek kiutasítását, tiltakoznak az egyházi személyek ellenséges kezelése, a kolostorok felgyújtása, illetve összerombolása és a szerzetesrendeket kiutasításra ítélt szándékok ellen.

— Majmok és emberek harca egy gőzös fedélzetén. Newyorkból jelentik: Tizen-négy emberszábasu majmot szállított Venezuelából a „Caracas” nevű gőzös a manhattani állatkertnek. A majmok az egész uton nyugtalanokdtek és a 10. számu newyorki rakpart közelében szétromboltak ketrecüket és feljutottak a gőzös fedélzetére. Kilenc matróz volt ekkor a fedélzeten és a majmok harcba szálltak velük. Három óráig tartott a harc és a matrózok végre legyőzték a majmokat és külön-külön zárták be őket ketrecekbe. Öt matróz megsebesült a különös harcban.

Szomoruan tudatjuk igazgató-sági tagunk

Zelig Ármin

folyó hó 30-án Bucuresiben történt váratlan elhunytát.

A megboldogultban vállalatunk egy igazi fáradhatatlan, lelkiismeretes munkását vesztette el.

Emlékét kegyelettel fogjuk őrizni!

Első Román Fagyapótygyár és Faipari R. T., Cluj.

Női, férfi ruhákat igen olcsón fest tisztít

CZINK, Cluj

A borsa

Borsa, július 31. (A borsa jától.) A borsa hogy merész... ök tapasztalat... kal dacolni... — mondották... moru emlékez... ágyaikból és... takban. De ök... otthagyták a... luba. Hát még... nyagetnek... De Stein Fischel, nem hag... igaz, majdnem

Ugy kezdőd... annak utána... zajlottak, hogy... per hősei vis... ken át valah... kelt, cédulát... titokzatos vala... ja el Polyánát... több a fenyege... tek és a borsa... hogy utána né... A nyomozás... hogy egy éjsza... amikor hozta... céduláját. Ham... rescu jelkés... minden. A c... jegyzőkönyvet... Stein Fischel... nyugodtan alu... Mig rá nem

Néhány na... cédula volt az... makacsokdsz... végünk veled... most még mer... S hogy Stein... a családjával... és 1 óra közt... gyújtották a h... S a gyujtoga... gukban felü... hideg fut vég... lom a beteg... esetet.

— Első álmu... zés ébresztett... tam vele, hog... Az ajtóhoz ro... be volt zárva... emberek, hogy... egész családom... kor ki, a kicsi... birtunk menek... sarkán gyujto... zett ki, mint... legkisebbik gy... ablakon, lesza... esoda történt... valamennyien... Igy bucsuzta... ládot Polyánát

Kérdem Ste... a maga és a c... költözött azon... — Hát tetsz... zisztencia.

— Miből élt... — A közeli... va, havi 1300... Még csak az... hogy Stein... gyermeke van.

Ott állok St... nak a romjai

Stein Fischel egzisztenciájának romjai mellett

Kigyult a ház az utolsó polyánai zsidó feje fölött

Addig fenyegeték Stein Fischelt, amíg tényleg leégett háza. Az égő ház lakóit csak a csoda mentette meg a haláltól

A borsai csendőrmester nyolckilós dossziéja

Borsa, július 31. (Az Uj Kelet tudósítójától). A borsai zsidók azt mondták róla, hogy merész és az életével játszik. Mert ők tapasztalatból tudják, hogy az erőszakal dacolni nem szabad. Vegyen példát — mondották — Ganzékról. Azon a szomorú emlékeztető éjszakán kicipelték őket ágyaikból és megfűrésztötték a Borsa partokban. De ők alig hogy magukhoz tértek, otthagyták a házat és leहुzódtak a faluba. Hát még akkor, ha valakit előre fenyegetnek.

De Stein Fischel, az utolsó zsidó Polyánán, nem hagyta ott egyönnyn a házat. Igaz, majdnem az életébe került.

A titokzatos kéz...

Ugy kezdődött, hogy fenyegettek. Már annak utána, hogy a borsai események lezajlottak, hogy a falu leégett és a nagy per hősei visszatértek Polyánára. Heteken át valahányszor Stein Fischel felelt, cédulát talált az ajtón, melyben egy titokzatos valaki figyelmezteti, hogy hagyja el Polyánát, mert az a románoké. Később a fenyegetések drasztikusabbak lettek és a borsai csendőrség jónak látta, hogy utána nézzen a dolognak.

A nyomozásnak az lett az eredménye, hogy egy éjszaka paraszt suhancot fogtak, amikor hozta a titokzatos kéz fenyegető céduláját. Hamar bevallotta, hogy Dumitrescu elkész utasítása szerint történt minden. A csendőrök lelkiismeretesen jegyzőkönyvet vettek fel az esetről s Stein Fischel családjával néhány hétig nyugodtan aludt.

Mig rá nem gyújtották a házat.

A végzetes éjszakán...

Néhány nappal ezelőtt ugyanis újra cédula volt az ajtón. Zsidó — írták — te makacsodsz, hát vedd tudomásul, hogy végzünk veled. Most van az utolsó óra, most még menekülhetsz.

S hogy Stein Fischel nem menekült el a családjával, az elmúlt szombat éjjel 12 és 1 óra között a polyánai huligánok rágyújtották a házat.

S a gyújtogatás körülményei barbárságokban felülmúlnak minden fantáziát s hideg fut végig a hátgerincen, amikor hallom a beteg Stein Fischel szájából az esetet.

— Első álmunkat aludtuk. Irtózatosszerű ébresztett fel. Azonnal tisztában voltam vele, hogy rángyújtották a házat. Az ajtóhoz rohantam, de az ajtó kívülről be volt zárva. Lakatot tettem rá a gazemberek, hogy patkány módjára égjen oda egész családommal. Az ablakot téptem ekör ki, a kicsi ablakon azonban nehezen bírtunk menekülni. A házat mind a négy sarkán gyújtották fel s a faház úgy nézett ki, mint egy égő fálya. Amikor legkisebbik gyermekemet emeltem ki az ablakon, leszakadt a menyezet. Isteni csoda történt, az utolsó pillanatban. Igaz, valamennyien égési sebeket szenvedtünk. Így bucsuztatták el az utolsó zsidó családot Polyánán.

„Ide kötött az egzisztencia“

Kérdem Stein Fischelt: Miért játszott a maga és a családja életével, miért nem költözött azonnal le Borsára?

— Hát tetszik tudni, idekötött az egzisztencia.

— Miből élt meg Polyánán?

— A közeli fűrésznél voltam alkalmazva, havi 1300 lejes fizetéssel.

Még csak azt akarom itt megjegyezni, hogy Stein Fischelnek felesége és öt gyermeke van.

Stein Fischel egzisztenciájának romjai felett

Ott állok Stein Fischel egzisztenciájának a romjai mellett. Semmi sem ma-

radt belőle, csak néhány megüszkösödött gerenda. Azon gondolkozom, hogy élt itt hosszú hónapokon keresztül egy szerencsétlen zsidó család, hogy virrasztottak itt át halálsejtelmekkel telített éjszakákat.

Az „egzisztenciáért“.

A havi ezerháromszázért. Közben odaérkezik Puncu, a legionárius. Borsán azt mesélik, hogy amióta Danila faképnél hagyta őket, Puncu is lehült egy kicsit. Kérdem tőle:

— Hát ehhez mit szólsz, Vasile?

— Mondom én nekik eleget, hogy tüzzel nem lehet segíteni. Mi hasznunk van abból, hogy Borsa leégett? Hogy Ganz Májér, akinek kis faháza volt, ma cserépfedelű házban lakik. Igaz, pár hónapig volt munka, de ezzel még nem vagyunk kisegítve.

Antiszemita politikáról beszél Puncu Vasile s miközben az üszkös gerendára mutat, megjegyzi, hogy „nu asa să face“. Hogy nem így csinálják azt. Egyébként

megnyugtat afelől, hogy Borsán nem lesz több tűz, a Stein Fischel esete kivételes dolog, de ő ezt utólagosan sem aprobálja.

Mert a tűz (s ezt erősen hangsúlyozza) nem célravezető...

A csendőrmester dossziéja

A faluban találkozom Udeanu csendőrmesterrel. Elmondja, hogy van egy dossziéja, mely felöleli a borsai antiszemita mozgalom egész anyagát. Nevetve jegyzi meg, hogy a dosszié sulyra is meg van nyolc kiló. De mit ér az ember vele, heteken át nyomoz, megtalálja a tettest, aki a cédulákat írta, utána gyújtogatnak, ugyancsak megtalálja a tetteseket, de — az ügyészség pár nap mulva szabadlábra helyezi őket.

— Borsán — mondja Udeanu őrmester — még nem likvidáltunk. Borsán még sok zsidónak van faháza... S a hamu alatt parázklik még valami...

Borsán vihar előtti csend van. Van va-

A hullámok a nyílt tengerre sodorták egy kiránduló diákpár csónakját

Két katonai hidroplán indult el a hajótöröttek felkutatására, de eredmény nélkül tértek vissza

Bucuresti-Bukarest, július 31. (Az Uj Kelet tudósítójától). Konstancai jelentések egy nem mindennapi szerencsétlenségről adnak hírt. Egy Scornic nevű bukaresti fiatal diák egy fiatal diáklánnyal együtt, kinek szülei Techirghiol-ban nyaralnak, Konstancában egy csónakot bérelt, amelyen a part mentén eveztek. Mintegy félmérföldre

lehetek a parttól, amikor a váratlan hullámverés mélyen besodorta a nyílt tengerbe a csónakot, amelynek utasai tehetetlenek voltak az árral.

A szerencsétlenségnek több szemtanuja volt, akik azonnal értesítették a parti hatóságokat. Két katonai hidroplán indult el a csónak felkeresésére, de

hasztalanul kutatta végig a tengert, a csónaknak nem lették nyomát. Konstancában most izgatottan várják az elütni csónakról a híreket és a szerencsétlenül járt fiatalok hozzátartozói abban reménykednek, hogy valamelyik hajó felvette a csónakkirándulás két hajótöröttjét.

Egy milliárd frank kölcsönt kaphat Németország, ha kölcsönadja műkincseit Franciaországnak

A német-zsidók és a birodalom válsága

Párizs, július 31. A legtekintélyesebb és a legtehetősebb régiség- és műkereskedőkből konzorcium van alakulóban Párizsban, amely egy milliárd frankot készül kölcsönképpen felajánlani Németországnak előnyös feltételek mellett arra az esetre, ha a németek beleegyeznek a németországi múzeumok képzőművészeti termékeinek és más műkincseinek biztosítékkénti lekötésébe és ezeknek Franciaországba történő átszállításába. A képek, szobrok és más műkincsek Párizsban beléptidijas kiállításra kerülnének s a kölcsön visszafizetésekor ismét visszakülnének a német múzeumok birtokába.

Berlin, július 31. A Jüdische Rundschau vezércikkben foglalkozik a németországi pénzügyi és gazdasági helyzettel és többek között a következőket írja:

A fejlődés legkritikusabb napjaiban mozgalmunk vezető emberei nem tartózkodtak Németországban, hanem résztvettek a cionista kongresszus és a Jewish Agency ülésén. A szomorú hírek, amelyek Németországból jöttek, többeket a kongresszus résztvevői közül arra bírtak rá, hogy szakítsák meg bázeli tartózkodásukat és térjenek vissza Németországba. Bázelen azok a német cionisták maradtak, akiknek jelen-

létére multhatatlan szükség volt. A Svájcban maradt cionisták lázas érdeklődéssel követték a sajtóban az összes Németországgal kapcsolatos híreket és ebből is látszott, hogy a németországi zsidók milyen sorsközösségben élnek az otthoniakkal. Külföldön lehetett leginkább tapasztalni ezt a lelki vonást. Viszont a németországi eseményeket a külföldön egészen másképpen lehetett megítélni. A külföldi tulzolt újsághíreket meg lehetett cáfolni és mindenki tapasztalhatta, hogy a nyugodt, békeszerető Németország feltétlenül ki fog kerülni sulyos helyzetéből.

A Zeppelin 13 ezer kilométeres ut után a sarkvidékről sértetlenül érkezett vissza

Berlin, július 31. A Graf Zeppelin északsarkvidéki utjából visszatérőben ma délután 6 óra 15 perckor Berlin fölé érkezett s utána hatalmas közönség nagy lelkesedése közepette leszállt a tempelhofi repülőtérre. Érkezésénél ott volt a birodalmi kormány és a porosz kormány egy-egy delegáltja, Sahn berlini főpolgármester, a berlini szovjetkövet stb. Az üdvözlések után Eckener dr. hangoztatta, hogy a lég-hajó a sarkvidéki uton teljesen bevált s egy pillanatig sem volt soha kétség, hogy abszolút biztonságot ad utasainak. Samoilovics professzor kijelentette, hogy a gyűjtött tudományos anyag rendkívüli értékű. A lég-hajó 104 órát töltött a levegőben a sarki uton. Este 8 órakor a Graf Zeppelin elhagyta a tempelhofi repülőtérrel és visszatért

Friedrichshafenbe, ahová érkezését a hajnali órákra várták.

A Graf Zeppelin ma reggel 4 óra 50 perckor a friedrichshafeni légi kikötőben leszállt s a német himnusz hangjai mellett lelkes sokaság éljenzései közepette 5 óra 20 perckor begördült a lég-hajócsarnokba.

Eckener az újságíróknak Friedrichshafenben is hangoztatta, hogy a lég-hajó a legtehetősebben megfelelt a hozzáfűzött várakozásoknak.

Tegnap este a berlini rádió mikrofonja előtt Eckener hangoztatta, hogy az utat a legnagyobb biztonságban tették meg. Állandóan a felhők régiója felett jártak csodálatos azur-égbolt alatt. Eckener annak a reményének adott kifejezést, hogy rendszeresíteni fognak közelebről turista-lég-hajójára-

tokat a sarkvidékre.

Samoilovics professzor a mikrofon előtt a legnagyobb elismerés-hangján nyilatkozott a lég-hajó teljesítményeiről s azt hangsúlyozta ki, hogy más expedícióknak 2—3 évi kutató munkára lett volna szükségük olyan mennyiségű tudományos anyag összehordására, amennyit a légi uton négy nap alatt sikerült megszereznie.

Az expedíció tagjai ma délután 5 óra kor tartották első tudományos megbeszélésüket. A tudományos anyag nyilvánosságra hozatalával csak hetek múlva fognak elkészülni.

A lég-hajó a sarki uton 13 ezer kilométert tett meg.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKÉ

WEISZ FIVÉREK
szörme szalonja
CLUJ, Cal. Reg. Ferdinand 5.
(Szabó Jenő-ház)

Legszébb, legmodernebb és mégis a legolcsóbb
Rendeléseknél most szezonelőtti árak!

al még nem tett kötelességét, ha etti előfizetési alékát...
Uj Keletnek

azt akarja, hogy erdélyi zsidóság etlen organuma artalanul teljesítse kötelességét!!

Csehszlovákiában? csehszlovák állami napokban tette közzé szóló statisztikáját. 1921-ben megtartott legutóbb 1930-ban a zsidók száma 53.978-ról 365.769-ra 8 százalékkal. A zsidókosságnak 2,42 százalékban a zsidók arányolt. A zsidók száma ziliziában, valamint an visszaesett, ezzel an és Szlovenszko-

ért egy gyulafehérbert. Tudósítónk jelek, az Erdélyi Altart, igazgatójának, aki egyei tagozatának vege a Meritul Comercioosztályu érdemrend. A kitüntetéssel egy a visszatekintő, érdekesítő kereskedő ember létő elismerés.

ok tiltakoznak a spásellenes intézkedéseiket: Az Evening adata szerint 8000 corallat ellátott tiltakozó Zamorra spanyol milynek aláírói kifogásoi érsek kiutasítását. ázi személyek ellensztorok felgyújtása, ila és a szerzetesrende-ő szándékok ellen.

berek harca egy gőzös kből jelentik: Tizen- u majmot szállított aracas" nevű gőzös a ertnek. A majmok az ankodtak és a 10. szá- art közelében szétrom- és feljutottak a gőzös matróc volt ekkor a ajmok harcba szálltak g tartott a harc és a egyőzték a majmokat ák be őket ketrecekbe- sult a különös harcban.

tudatjuk igazgató-

Armin
ur

n Bucurestiben tőr- elhunytát.

dogultban vállala- zazi fáradhatatlan- munkását veszi-

egyével fogjuk örízni!

n Fagyaprotgyár és ri R. T., Cluj.

UK, Cluj

BERET VAPENGE
MEM
DELUXE
KAPNATO

Zsák uccába jutott a gabonaexport

Nincs ki finanszírozza a gabonaexportot, mert a külföldi cégek válságba vannak és a kormány is magukra hagyta az exportőröket

A bánál gabonapiacra nem jelentkeznek a külföldi cégek és az exportőrök a megfelelő tőke hián nem tudnak vásárolni

Komoly veszély fenyegeti a tizezer lejes prémiumot is

Timisoara-Temesvár, július 31. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az új gabonatorvény, mint ez előrelátható volt, a legnagyobb zűrzavart váltotta ki az egész vonalon. A pékek fenyegetőznek és sztrájkokat rendeznek, a malmosok teljesen tájékoztatlanok, míg a terményesek ebben a mostani bizonytalanságban a legkésőbb napokat élnek át: teljesen leállt az adás-vétel, egy mákszemnyi búzát sem exportálnak a külföld felé. És ebben a káotikus időben lesújtó hatást váltott ki az a szomorú tény, hogy a buza ára márcól-holnapra újból esett s ebben a pillanatban, az új gabonatorvénnyel a kézből még remény sincs arra, hogy a buza szokásos adás-vétele hamarosan újból a rendes kerékvágásba zökkenjen, nem is beszélve arról, hogy még kilátásunk sincs, hogy a buza ára a törvény inten-

Nem jelentkeznek a pénzes külföldi gabonacégek

Máskor, tavaly, tavalyelőtt és éveken keresztül, az új kampány beindításakor a romániai gabonapiacot, de különösen a Bánátot valóságos elárasztották a külföldi előkelő gabonacégek és bankházak, melyek itteni képviselőik útján korlátlan hitellel biztosították a romániai gabonaexport beindítását és zavartalan menetét. Az idén ezzel szemben nemcsak, hogy nem jelentek meg a külföldi nagy bankházak és terménykereskedelmi cégek reprezentánsai, hanem itteni affiliációik, ezekkel a bankházakkal évtizedes nexusokat fenntartó bányai és regáti közismert terménykereskedelmi nagy cégek is üres pénztárcákkal, tehetetlenül fogadták az új kampányt.

Akik lemaradtak a gabonakampányról

Különös ironiája a sorsnak, hogy az utóbbi időben egyre-másra mindazok a középeurópai nagyvállalatok és bankházak jutottak bajba, melyek a nyújtott korlátlan hitellel majdnem egyedül tartották kézben az itteni gabonaexportot. A sok közül csak egy-néhányat emelünk ki. Itt van például a kontinensen közismert franciaországi Dreyfus terménykereskedelmi cég, valamint az amerikai Bunghe exportvállalat, melyek az utóbbi pár hétben lezajlott középeurópai eseményekkel kapcsolatban egyelőre várakozó álláspont-ra helyezkedtek s semmilyen üzletbe nem bocsátkoznak. Tavaly még első helyen számított a berlini Kampfmayer cég is, mely nem is olyan régen, a múlt év decemberében, még az egész romániai gabonakereskedelem monopoliumát akarta magának biztosítani. A bajbajutott bécsi Creditanstalt terménykereskedelmi vállalatai: a G. A. G., valamint a Richardt Stein-cég is teljesen lemaradtak. Ezt a kivonatos közzétett sorozatot végül lezárja a budapesti Leszámitoló Bank terménykereskedelmi osztálya, mely a magyar pénzügyi bizonytalansága miatt szintén lemaradt az idei kampányról.

A bajbajutott prémium

Annak aztán, hogy a helyzet teljesen felborult s az exporttal ilyen kilátástalan zsákuccába jutottunk, elsősorban a kormány az oka. Annak ellenére, hogy Bukarestben állandóan szemmel tarthatták a nemzetközi pénzügyi szorongatott helyzetét, mégsem történt idejében semmilyen preventív intézkedés. Ugylátszik, kormánykörökben megelégedtek azzal, hogy tető alá hozták az új gabonatorvényt, amely — s ezzel tartozunk az igazságnak — elgondolásával és mechanizmusával kétségtelenül hozzájárult volna a gabonacégek, illetőleg a buza árnívójának a feljavításához, hogy ha idejében előteremtik azt a tőkét, melyet az export beindítása és zavartalan lebonyolítása pillanatnyilag haladéktalanul megkíván. Itt, ha figyelembe vesszük, hogy Romániának évente 40—50 ezer vagon exportbuza

cióinak megfelelően, belátható időn belül elfogadható nivóra emelkedjék.

Természetes, a legnagyobb baj itt is az, hogy a nemzetközi pénzügyi, de különösen Ausztriában és Magyarországon a közelmúltban olyan szomorú események zajlottak le, melyek egyelőre teljesen felborították a normális hiteléletet. Már pedig ennek a szomorú szituációnak a hatását oly annyira érzi a romániai gabonapiac, hogy momentán teljesen leállt az exportforgalom. Talán legszomorúbb a dologban mégis az, hogy a kormány ugyan adott új gabonatorvényt, de ennek végrehajtásával, pillanatról-pillanatra előálló újabb és újabb komplikációival maga sem tudja mihez fogjon, nem tudja a törvénybetűit zökkenő nélkül, elég gyorsan átültetni a gazdasági élet ritmusába.

sági körökben eleve számoltak s ennek megfelelően figyelmeztették is a kormányt a bekövetkező veszélyről. A bukaresti Gabona Export Intézet elnöke, Brancovici karánsebesi kormánypartii szenátor, számtalan emlékiratot nyújtott át ebben az ügyben a kormánynak s ezekben mindannyiszor rámutatott arra, hogy a romániai gabonakereskedelem az idén nem számíthat külföldi tőkére, tehát az export finanszírozására s ezért a Banca Nationalán keresztül a kormánynak kell mindent elkövetni, hogy a beindítandó gabonaexport hitelgényeinek fedezésére kivánt 400 millió lejt előteremtse. Amde a kormány lebecsülte Brancovici szenátornak komoly kereskedelmi érzékétől átfűtött realitás meglátásait — s ölbetett kezekkel engedte, hogy odajussunk, ahová, sajnos jutottunk.

Egy értekezlet, amelyre a kormány elfelejt elmenni

De a kormány még mindig nem vonta le a szomorú helyzet tanulságának következtetéseit. Amikor ugyanis a kormány végre felismerte a kritikus helyzetet, megbizta és felhatalmazta Brancovici szenátort, hogy a szituáció megmentésére

Egy épületbe koncentráliák az összes angol-zsidó intézményeket

Most fejték le a hatalmas épület alapkövét

London, július 31. Július 26-án Londonban letették alapkövét az új zsidó közszékházának, amelybe koncentrálni fogják az összes zsidó vallási, nevelési, ügyi, emberbaráti, politikai és szociális intézményeket. Az új zsidó centrum előirányzott költségei százezer fontsterlingre rúgnak. Az épületet Tavistock Square Bloomsbury egyik üres telken építik fel. Hozzákapcsolják az angol rabbiképző intézetet, továbbá a zsidó kollégium összes tantermeit és intézeteit. Azt hiszik, hogy hat hónap múlva az épület már átadható lesz rendeltetésének.

Az alapkövetétel nagy ünnepek között zajlott le. Jelen voltak a Jews College felügyelő bizottságának elnöke S. Japhet, aki az első kalapácsütést tette. Az alapkövetétel vallási ceremóniáit Rew A. Mayrovits végezte, az ünnepi beszédet dr. J. H. Herz országos főrabbi tartotta.

niáit Rew A. Mayrovits végezte, az ünnepi beszédet dr. J. H. Herz országos főrabbi tartotta.

Az új épület egyik termékét Herz országos főrabbi feleségének nevével nevezték el. Az új épületben fogják elhelyezni az United Synagogue, a Jewish Memorial Council és a Board of Deputies intézményeket. Az angol zsidó egészségügyi intézmény (OSE) és a Bné Brith páholy, valamint a zsidó nevelési-ügylet támogató egyesületek központja is itt talál elhelyezést. Az építkezés költségeihez az említett testületek alapítványaiából vettek jelentékeny összeget, ami még hiányzik, azt Lionel Rotschild báró vezetése alatt megalakult bizottság fogja előteremteni. A bizottság tagjai Rotschildon kívül: Sir Robert Valey-Cohen, S. Japhet, Avigdor Goldsmid, S. Mozes, Salmon őrnagy (az alsóház tagja), F. C. Stern, H. L. Nathan őrnagy (az alsóház tagja) és B. A. Fersht.

A népszámlálás első hivatalos eredményei

Bucuresti-Bukarest, július 31. A statisztikai hivatal közzétette a tavalyi népszámlálás első hivatalos eredményeit a következőkben:

Oltenia	1.513.897
Muntenia	4.016.403
Dobruza	814.322
Moldova	2.413.535
Besarabia	2.848.714
Erdély	3.218.273
Körösvidék, Máramaros	1.412.213
Banat	932.675
Bukovina	854.237
Összesen:	18.024.269

A vallásra, nemzetiségre és korra vonatkozó adatokat csak hosszabb idő múlva fogja tudni a statisztikai hivatal földolgozni.

Nem vásári áru

Csak az árak olcsók!

Ilyen árukat, ilyen olcsón soha többé nem vehet. Erről meggyőződhetik, ha megtekintik szenczió kirakatainkat!

Reklám áraink:

Nagy maradék vásár!

I-a mosható ruhavászon métere **45 lejtől**
Gyapjuöltöny szövete métere **160 lejtől**

Egy öltöny szövet teljes hozzávalóval

750 | 950 | 1100 | L.

Szász Odön posztóáruház r.-t.

Ciuj-Kolozsvár, Str. Universităţii (Egyetem u.) 3. Telefon 773

HI

A UJ KELET
bánsági
Főszerkesztő
Felelős szerkesztő
Bukare
Hátszög Ernő
Cikkeink után
megjelölés

— Nyugaton hűvös időjárás lentik: A meteojárásprognózisra is erősebb leten még hűvös ként esőkkel.

— A párizsi Párisból jelent érdekes bűnügy vádolt a párizsi vance volt, Carvenezuelai kövebank megbízott ember ugyanis millió frankot pénzüket nagys tetni. Az így sz lóversenyezte és szélhámoságai megszökött és légióba, rövid is megszökött é kább önként jel gen légióbeli A bíróság a pár kedvencét háron

— Lloyd Geo Londonból jelen magát. Erőbeli mindenképpen k

Szinkó

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

HIREK

As UJ KELET az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszeg Ernő, Str. Cobălcescu 54
 Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

— Nyugaton hőemelkedés, keleten még hűvös időjárás várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet újabb időjárásprognózisa szerint nyugaton továbbra is erősebb hőmérsékletemelkedés, keleten még hűvös időjárás várható, helyenként esőkkel.

— A párizsi társaságok kedvence. Párizsból jelentik: A párizsi törvényszék érdekes bűnügyet tárgyalt legutóbb. A vádlott a párizsi társaságok egykori kedvence volt, Carlos de Villaneuva, a volt venezuelai követ fia, egyik nagy párizsi bank megbízottja. A nagylábon élő fiatalember ugyanis többektől mintegy 13 millió frankot csalt ki azzal, hogy a pénzüket nagyszerűen tudja gyümölcsösíteni. Az így szerzett pénzt azután előversenyezte és a nőkre költötte. Amikor szelámmosságai kiderültek, a fiatalember megszökött és beállott a spanyol idegen légióba, rövid idő múlva azonban onnan is megszökött és visszatért Párizsba. Inkább önként jelentkezett, mintsem az idegen légióbeli nehéz szolgálatot vállalja. A bíróság a párizsi társaságok dédelgetett kedvencét három évi fogságra ítélte.

— Lloyd George a javulás útján van. Londonból jelentik: Lloyd George jól érzi magát. Erőbeli állapota és közérzete is mindenképpen kielégítő.

Október 1-től újra a keleteurópai időszámítás szerint igazodik Románia

Romániában szeptember 30-án éjfélkor előretolják az órákat egy órával

Bucuresti-Bukarest, július 31. Május 15-én Románia is bekapcsolódott a középeurópai időszámításba. Nálunk addig a keleteurópai óra volt a hivatalos, amely tudvalevőleg egy órával megelőzi a középeurópai időszámítást. A középeurópai óra bevezetését a vasut kivánta, mert a CFR így könnyebben tudott bekapcsolódni a nemzetközi menetrendbe. A középeurópai időszámítás életbe is lépett, de a vasuton kívül az élet minden ágában nagy zavart

keltett. Különösen az üzletek zárójára körül volt sok kavargás. Rövidesen kiderült, hogy a középeurópai idő havonta effektive sokmillió lej kárt okoz Romániának.

A közlekedésügyi miniszter most éppen ezért elhatározta, hogy ez év október elsejével az ország térjen vissza a keleteurópai időszámításra. Szeptember 30-án éjfélkor Romániában az összes órákat egy órával előre kell igazítani.

— Stribling felhagy a boxolással és filmszínész lesz. Londonból jelentik: Newyorki jelentés szerint Stribling egyelőre felhagy a boxolással és filmszínész lesz. Sportfilmeket fog játszani.

— Harmincezer szabó sztrájkol Newyorkban. Londonból jelentik: Newyorkban és környékén 30 ezer szabó és szabónő sztrájkol.

— A brüsszeli nemzetközi acélkartell szerződést szeptember végéig meghosszabbítják. Londonból jelentik: Brüsszelben a nemzetközi acélkartell-szerződést az év szeptember végéig meghosszabbították. Nem lehet tudni, mikor lesz a kartell legközelebbi értekezlete s ezért teljesen bizonytalan a szerződés öszön tuli meghosszabbításának ügye.

— Ujzelandban újra földrengés volt. Londonból jelentik: Ujzelandban a Hawkes-Bay partvidéken újabb földrengések voltak. Jelentősebb anyagi károk és emberáldozatok nincsenek.

— Országos vásár. Lăpus községben (jud. Someș) az országos vásár augusztus 5-én lesz megtartva.

— Aranyér, végbélrepedés, végbélfájdalmak ellen Haemorsan kup és kenőcs. Olcsón kapható a gyógytárakban.

— Egy kerékpáros-világ bajnok nyolc napon belül az ötödik új világrekordot állította fel. Párizsból jelentik: Bordeauxban Michard kerékpáros-világ bajnok nyolc napon belül az ötödik új világrekordot állította fel. Ma egy kilométert repüléstarttal 1 p. 7.4 mp. alatt tett meg s ezzel saját elmúlt évi világrekordját két tizedmásodperccel megjavította.

— Felmondottak a stájer kohók munkásainak. Bécsből jelentik: Donawitz és Kindberg kohómunkásságának ma, aug. 15-re felmondottak. Az üzembeszünetést a stájerországi telepeken és kohókban csak úgy lehetne elkerülni, ha a közelnapokban a megrendelések tekintélyes számmal megnövekednének.

Lido-Venedig

Hotel Pension Kirschbaum
 ort. **כשר** modern komfort folyó viz. Bécsi konyha
 napi 40 lirától feljebb

NAPROL-NAPRA

Boardman és Polando amerikai pilóták tegnap délután 2 óra 15 perckor leszállás nélkül eljutottak Konstantinápolyig. A pilóták Newyorkból indultak, átrepülték az óceánt s a kontinens felett haladtak Balkán déli része felé. Utközben a pilóták repülését sehol sem észlelték. A két pilóta 8100 km. utat tett meg egyfolytában 50 óra 13 perc alatt s ezzel megdöntötték Costes elmúlt évben felállított 7905 km-es távolsági világrekordját. Boardman és Polando a washingtoni török követtől levelet hoztak Kemal pasa török köztársasági elnöknek s utközben a le-bourgeti repülőtéren csomagot dobtak le a párizsi főpolgármester számára, melyben a legfrissebb newyorki lapok voltak s a Newyork Times szerkesztőségének üdvözlő levele Párizs főpolgármesteréhez. A pilótákat ünneplik Konstantinápolyban.

Hendon és Banghorn amerikai óceán repülők ma a késő délutáni órákban Berlinbe érkeztek Angliából. A pilóták meg akarják dönteni Post és Gatty világgörülű légi utjának rekordidejét.

Az Angol Bank főtanácsa mai ülésében a bankkamatlábát 3 és fél százalékról 4 és fél százalékra emelte fel. 22 év óta első eset, hogy az angol jegybank két egymást követő héten kamatlábát emelni kénytelen. A Cityt az újabb emelés nem érte váratlanul, mert látták, hogy az előző heti emelés nem ért célit és a jegybank aranykészletét újabb veszteségek érték. Julius közepepétől az aranykivitel meghaladja a 39 millió font értékét. Tájékoztatóul közlik, hogy Franciaország most beszüntette az aranyvásárlást, de Belgium, Hollandia és Svájc mai is vásároltak aranyat Angliában.

Julius Rosenwalter, csikagói multimilliomos 1 millió dollárt adományozott egy fogklinikára létesítésének céljaira, amelyen 3-16 éves korig a gyermekek ingyenes fogkezelést nyerjenek.

Lindbergh ezredes és felesége Ottawába érkeztek légi uton. Ma folytatják útjukat Labrador—Grönlandon át Szi-bérián keresztül Japán felé.

Amerikában a vasutasok szervezetei ki-mondották, hogy a legerélyesebben fognak harcolni tagjaik bérei és illetményei leszállítása ellen.

A pozsonyi postaigazgatóság a félév végén 700 telefonállomást szereltett le, amelyeknek előfizetői a gazdasági válság miatt voltak kénytelenek lemondani telefonjaikról.

Miss Amy Johnson angol pilótánő az oroszországi Kazán repülőteréről folytatta útját távolkelet felé.

Karsruhe közelében személyvonat el-ütött egy gépkocsit, amelyben lelkészek ültek. Egyik lelkész a szerencsétlenség színhelyén meghalt, a másik kettő életveszélyes sebesüléssel került kórházba.

Salzburgban a Mozart-alapítvány aug. 3-án kezdődő zenetudományi kongresszust rendez. A kongresszus, amelyen Schiedermayr bonni, Torrefranca milánói és Loch Robert bécsi professzorok is részt vesznek, három napig fog tartani.

— **BIKSZAD GYÓGYFÜRDŐ.** Erdély Karlsbadja, a hurutosok Mekkája nyitva június 1-től. Ivókúra, szénsavas fürdők, hidegvíz gyógyintézet, inhalatórium és strandfürdő. Állandó fürdő-orvos, vasut, posta, távirda helyben. Elsőrendű diétás konyha, napi penzói 160 lejtől. Ort. izz. nap kóser vendéglő. Prospektust díjtalanul küld a Fürdőigazgatóság, Baia-Bic-sad, jud. Sătmar.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKÉZ
 HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

ven. Brancovici a és súlyához mér-sát, tárgyalásokba Bankkal, az or-pacitásaival, sőt volna képes: a nemzetközi pénzpiac a kelteni a romá-or a kormány új-el, mely valóban ben. Brancovici kapott prokurával ukarestbe rendeli ndazokat, akik tu-neni tudnának a ormánnyal is meg-maga részéről az r szintén minden az ügy érdekében meghívott megjele-upán a kormány, a és vendéglátója. Ez az eset, sai-újából megismét-ezlet — hála Bran-etlen akaratának, ambicióit látba-asára — e hét vé-s ezen már ko-ak arra, hogy a ni fogja magát, r a maga részéről ének az előterem-te. legi stádiumáról attuk. A napokban gó értekezleten. ország gazdasági éssel tekintenek, találják-e azt a boza megkezdheti

Fried Miksa

Állás az nyeket

vits végezte, az H. Herz orszá-

termét Herz or-nének nevével el-letben fogják el-ynagoque, a Je-il és a Board of-és. Az angol zsidó ny (OSE) és a amint a zsidó ne-egyesületek köz-lyvezést. Az épít-mlített testületek jelentékenny ösz-nyzik, azt Lionel e alatt megala-előteremteni. A sildon kívül: Sir S. Janhet, Avig-es, Salmon ör-a), F. C. Stern. (az alsóház tag-

Állás első edményei

július 31. A zétette a tavalyi atalos eredmé-
 1.513.897
 4.016.403
 814.322
 2.413.535
 2.848.714
 3.218.273
 1.412.213
 932.675
 854.237
 en: 18.024.269
 iségre és korra ak hosszabb idő atisztikai hivatal

Szinkör Mozgó
 Szombat és vasárnap

szombaton és vasárnap d. u. 3., 5., 7. és 9 óraker, este is 10 és 20 lejes helyarákkal a Szinkör Mozgó nyári premiér-sláger sorozatának első filmje, az UFA filmgyár legújabb nemzetközi produkciója:

AZ IKERFERJ

Nagy, zenés, énekes bohózat, a főszerepekben: Johannes Riemann, Halmay Tibor, Mária Paudler. A legjobb film, a legtagasabb nézőtér, a legolesőbb helyárok Kolozsváron egyedüli a Szinkör Mozgóban.

Szinkör Mozgó
 Szombat és vasárnap

— A japán pénzpiac is krízis van. Londonból jelentik: Tokiói lapok közlései szerint az utóbbi hetekben a japán pénzpiac is jelentékeny hitelevonási akciók észlelhetők. A japán jegybank az év második negyedében 200 millió yen betétet vesztett el. Ebből több mint százhusz millió külföldre került ki.

— Harmincezer dollár néhány párizsi ruhásért. Newyorkból jelentik: Mrs. Shepherd ismert gazdag hölgy, aki most érkezett vissza európai utjából, néhány drága párizsi öltözéket be akart csempészni. A vámőrök 30 ezer dollárt fizettek vele sikertelen próbálkozásáért.

— A munkanélküliség Angliában. Londonból jelentik: A munkanélküliség az utolsó héten ismét emelkedett. A kimutató 18,044 munkanélkivel többet tüntet föl, mint az előző héten. A munkanélküliek jelenlegi száma kétféle 666.773.

— A marosújvári Brith Trumpeldor estélye. Vasárnap, e hó 26-án zajlott le Marosújváron a Brith Trumpeldor bálal egybekötött műsoros estélye, amely minden tekintetben fényesen sikerült. A műsor a Hatikvával vette kezdetét. Dr. Dénes László prólogot mondott, majd vígjátékok, szavalatok és komolyabb zsidó-tárgyú szindarab következett. Felemlítésre méltók a tízéves Salamon Adrien és Fusch Stefi szavalatai. A Brith Trumpeldor műkedvelő gárdájából meg kell említeni továbbá: Heinrich Rózsikát, Kohn Rózsikát, Stock Helénkét, Diamantstein Sárrikát, Blond Rózsikát, Nemes Bubát, Friedmann Gézá, Léb Józsefet, Feldinger Zoltánt, Faragó Ferit, Károly Kor-nélt, Hirsch Vilmost, Würzberger Eleket, Markovits Józsefet, Heinrich Bélát, Ben-jáminKálmánt és Würzberger Izsákot. A tordai Barisszia mulattató humoreszket adott elő nagy sikerrel. Az estély megren-dezéséért külö dícséret illeti Menyász Károlyt, Salamon Andort, Salamon Ernőt, Dénes Ödönt, Dénes Zoltánt és a maros-vásárhelyi Betar lelkes parancsnokait, Mihály Józsefet és Heinrich Salomont. A rendezőség egyébként ezuttal köszöni a büfféhez és tombolához való szives hozzá-járulást.

— Független uccák. Newyorkból jelentik: Az amerikai házipolitikai technika számára a modern acélépületvázak egyre magasabb felhőkarcolók építésére nyújtanak alkal-mat. Ez az irányzat teremtette meg azt az igazán amerikai ötletet, hogy Newyork ki-kötői negyedét a város belsejével függő uccákkal kössék össze, amelyek acélköte-leken lógnának a felhőkarcolók közt. Azt is tervezik, hogy függő vasutakat járas-sanak az ilyen uccákon. Az ilyen vasutak-nak az építési költségei kétségtelenül sok-al kevesebbet tennének ki, mint a föld-alatti vasutaké.

— Brüsszelben Jaures emlékünnepe volt. Brüsszelből jelentik: Tegnap a belga fővárosban Jaures-emlékünnepe volt.

— Trotzkij üdülmei a tengerpartra. Konstantinápolyból jelentik, hogy Troz-kij, aki — mint ismeretes — súlyos beteg, a török kormány engedélyével, üdülés cél-jából a Fekete tenger egyik fürdőhelyére utazott. Egyes hírek szerint Trotzkij a fürdőhelyről tovább utazik Brussába.

— Korszerű ambíció. Berlinből jelen-tik: Berlinben letartóztattak egy rabló-társaságot, amelynek a tagjai valameny-nien fiatalok, a banda szellemi ve-zére egy tizenéveses fiú. A vezér el-fogatása után a városi magvasvasut több emeletnyi hidjáról a tartó vasoszlopokon kuszott le és úgy szökött meg, de amiko-végre megint kézrekerült, kijelentette, hogy nem a büntetéstől való félelme vitte a szökésre, hanem az, hogy társaitól akart megszabadulni és hogy életének elhatá-rozott célja volt, hogy ő legyen valaha a világ betörőkirálya.

Megmenekül
 egy kínos operációtól, ha
HAEDENSAT
 használ, amely az ARANYERNEK egyetlen biztos ellenszere. Nem reklám, nem ámitás, egyetlen próba meggyőzi Önt arról. Több ezer elismerő levél. Kapható minden gyógyszerertárban Romániai vezérképviselet: ROYAL drogéria M. Rózsa Rt. Cluj.

KÖZGAZDASÁG

Megegyezés jött létre Magyarországgal a tűzifaexportra és a marhatranszitora

A kormány gazdasági bizottságának ülése

Bucuresti-Bukarest, július 31. A kormány gazdasági bizottsága tegnap ülést tartott. Elsősorban a CFR szén-ellátásáról tárgyaltak, majd Vasilescu Carpen kereskedelmi miniszter jelentést tett a román-magyar kereskedelmi tárgyalásokról, amelyek kedvező me-
derben haladnak és mindkét félre előnyös szerződéssel fognak néhány napon belül befejeződni. A tűzifaexportra és

a marhatranszitora vonatkozólag a megegyezés már létre is jött.

Ugyancsak a kereskedelmi miniszter referálta a nyersolajexportra vonatkozó terveit, valamint a cukor monopólium ügyét, amelyre nézve a legközelebbi ülésen javaslatot fog előterjeszteni.

Végül a bizottság hozzájárult a londoni gabonakonferencián kötött buza-konvencióhoz.

Augusztus elsejétől kezdve az egész ország területén életbelép a postatakarékpénztár intézménye

Jövő hónapban megkezdí működését a postatakarék, amelybe Románia minden postahivatalát bekapcsolják

Bucuresti-Bukarest, július 31. Régi terve már a kormánynak, hogy a szegényebb néposztály számára postatakarékpénztárt állít fel. Az erről szóló törvényt tulajdonképpen már tavaly augusztusban megszavazták, de eddig csak Bukarestben állították fel a központi pénztárt, amely kitűnően működik és január óta betétállománya 200 millióval szaporodott. A postatakarékpénztár felállításának óriási előnyei vannak egy a kisegyzisztenciák, mint a kereskedelem részére.

Altala megindult a csekk és a számla forgalom, amely nagy könnyebbség a kereskedelem számára.

A postatakarék felállításáról Bukarestből az alábbi értesülést kaptuk:

Már csak hetek kérdése, hogy a betétgyűjtésbe a vidéki postahivatalok is bekapcsolódnak. Jövő hónap közepén már a legkisebb falusi postahivatalnál is lehet betéteket befizetni.

A legkisebb betét 50 lej. Ennek az

összegnek a megtakarítására takaréklapokat bocsátanak ki, amelyekre tíz darab 5 lejes bélyeget lehet ragasztani. Egy ilyen takaréklap is elegendő ahhoz, hogy a posta a befizető részére betét-könyvet állítson ki. A legmagasabb betétösszeg is szabályozva van és az 100 ezer lej. Ennél nagyobb összeget magánféltől a posta nem fogad el.

A betéteket a pénztár a legteljesebb titoktartással kezeli. Minden betétes külön jelszót kap úgy, hogy csak az veheti fel a pénzt, aki a jelszót bemondja. Nagy előnye a betéteknek az, hogy mindennemű adótól mentesek, ezenkívül minden postatakarékpénztári ügyletre vonatkozó beadvány bélyegmentes. A postatakarékpénztárnál elhelyezett betétekre végrehajtás, vagy foglalás nem eszközölhető. A betétekből minden postahivatal 2000 lejig terjedő összeget nyomban folyósít, nagyobb betéteknél felmondási idő szükséges.

A selyem fényüzési adója. A kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara az érdekeltek tudomására hozza, hogy a f. évi 170. sz. Monitorul Officialban kihirdetett törvény értelmében ezévi július 25-vel megszűnik a belföldön termelt selyemárak fényüzési adója, ehelyett a nyersanyagok behozatali vámja a következőkben állapított meg: Természetes selyemfonal kgrja 280 lej, műselyemfonal kgrja 110 lej, száraz selyem gubó kgrja 65 lej és nyers selyemgubó kgrja 16 lej; a gubók után az illeték fizetendő úgy a behozatalnál, mint a belföldi termelésnél. Mentések ez illeték alól a kivitelre kerül selyemgubók. A fenti behozatali illetékek felül azonban megfizetendő a selyemfonalak után a 2,2 százalékos forgalmi adó. Kivánatra a kamara részletes felvilágosítással szolgál. A kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara.

Az európai tőzsdéken az utolsó három hét veszteségei meghaladják a tíz százalékot. Londonból jelentik: Az európai tőzsdéken az utolsó három hét árfolyamvesztése meghaladják a 10 százalékot. E héten a részvények általában 5 százalékot estek.

Az olasz betétállomány feltűnő emelkedése. Rómából jelentik: A takarékpénztárak betétállománya 2742 millió lírától 3150 millióra emelkedett egy év alatt.

Franciaország csak egy százalék kamatot fizet betétekre. Párizsból jelentik: A látra szóló pénz kamattétele 1 és 1/2 százalék, a magánkamattal 1 és 1/10 százalék.

Tizenöt százalékos csökkenés az argentinai buzatermésben. Londonból jelentik: Argentínában a buzatermés 15 százalékkal az elmúlt évi alatt maradt.

A szovjet megkezdte a buzaikínálá-

tót. Londonból jelentik: A szovjet megkezdte a buzaikínálást. Idei jóminőségű buzákat ajánl a svájci, olasz, német és a nyugateurópai piacokon.

SPORT

Fantasztikus indítvány a válogatott játékosok játéktalimáról

Cluj-Kolozsvár, július 31. (Az Uj Kelet tudósítójától). Furcsa ötlettel lépett a bukaresti sportközpont elé a szövetség egyik vezetőembere. Az ötletes sport-teoretikus azt az indítványt teszi a központnak, hogy tiltsa el a válogatott futballjátékosokat a megerőltető túrákon való részvételtől, mert a játékosok ezeken a túrákon kimerülnek és nem képviselhetik minden képességük latbavetésével az ország színeit nemzetközi mérkőzéseken. Az indítvány jogerőre emelkedésében nem hiszünk, mert meg vagyunk győződve róla, hogy ennyire az egyesületek autonómiájába vágó és sportszerűtlen indítvánnyal lekiismeretes sportemberek érdemében nem is foglalkoznak. Minden egyesület diszponál játékosai fölött és a szövetségnek semmi köze nincs ahhoz, hogy ezek a játékosok részt vesznek-e a túrákon, vagy sem. A játékosokat lehet kötelezni arra, hogy a válogatott meccseken megjelenjenek, sőt ha ezt nem teszik meg, az egyesületekkel és játékosokkal szemben retorzióval is lehet élni, de ilyen indokolással megvonni

játékosok játékjogát, egészen diktatórikus cselekedet.

Elsősorban érthetetlen az indítvány azért, mert a játékosok, a Ripensiat kivéve, amatőr alapon állanak, azért játszanak tehát, mert akarnak és játékkukért nem részesülnek anyagi előnyökben. Másrészt elfogadhatatlan azért, mert az egyesületek éhenhalnának reprezentatív játékosaik nélkül. Ki kíváncsi például egy olyan NAC—Universitatea mérkőzésre, amelyen nem szerepelnek a két csapat válogatott kreekjei? Ha a szövetségnek szívügye

a válogatott csapat, redukálja az egyesületek fantasztikus terheit, juttasson segítyt azoknak, hogy ne kényszerüljenek megerőltető túrákon fedezni a deficitüket, amelyeket a horribilis adó és pályabér-költségek okoznak költségvetéseikben. Ilyen intézkedést még a profiszövetségek sem alkalmaznak, hogyan is támadhat ilyen gondolat egy amatőr-sportember agyában?

Az egyesületeket katasztrofálisan sújtó indítvány reméljük le is kerül a szövetség napirendjéről.

Színház—Művészet

Steinhardt Géza és Weygand Tibor

Egészen bizonyos, hogy kedden este zsufozt nézőtér előtt fog bemutatkozni Steinhardt Géza pompás együttese és Weygand Tibor, a rádió legnépszerűbb kedvence. Steinhardték ezúttal is a pesti termés legkitűnőbb bohózatait, vigjátékait, tréfáit, kupléit válogatták össze, úgy, hogy kedden, szerdán és csütörtökön igazán kedves napjai lesznek Kolozsvárnak.

Weygand Tibor legszebb nótáit fogja énekelni.

Csütörtök este bucsuznak Steinhardték és ekkor egészen új műsort fognak bemutatni.

Jegyek elővételben, korlátozott számban még kaphatók a színházi pénztárnál és az Ellenzék főtéri könyvesboltjában.

Szinkör-Mozgó műsora

Szombaton 3, 5, 7, 9 órák: Az ikerférj. (Az Ufa szenzációs sikerű első hangos filmbohóza, Johannes Riemann, Halmay Tibor, Maria Paudlerrel, a Szinkör Mozgó nyári sláger-premier sorozatának első filmje, 10 és 20 lejes helyárrakkal.

Vasárnap d. e. 11 órák matiné 10 és 15 lejes helyárrakkal.

Vasárnap d. u. 3, 5, 7, 9 órák: Az ikerférj.

Kedd, szerda, csütörtök: Steinhardt Géza és társulata, továbbá Weygand Tibor vendéggátéka. Jegyek elővételben a színháznál és az Ellenzék könyvkereskedésben.

CORSO-MOZGÓ MŰSORA

Szombat 5, 7, 9 órák premier: Az orkán, izgalmas, megrázó dráma 10 felvonásban. Főszereplő: Lupe Velez. Műsor előtt: Burleszk és a legújabb journal.

Vasárnap 3, 5, 7, 9 órák: Az orkán. Műsor előtt: Burleszk és a legújabb journal.

Hétfő 5, 7, 9 órák: Az orkán. Műsor előtt: Burleszk és a legújabb journal.

RADIO MŰSOR

100: KÖZPEURÓPAI

Szombat, augusztus 1.

Bukarest. 12: Grammfón. 17: Katonazene. 19:20: Grammfón. 20: Könyvű zene 20.45: Román zene.

Budapest. 9.15: Hangverseny. 12.05: Postászenekar. — 16.10: Gally Domokos felolvasása. 17: A Szociális Misszió Társulat előadása. 17.30: Könyvű zene. 19: Onódy Ákos előadestje. 19.30: Mocsányi —Lakos hangverseny. 20.15: Nép- és műdalok. 21.45: Hírek, majd cigányzene.

Bécs. 17: Gangelberger-zenekar. 19.40: Dal- és áriaest.

Berlin. 16.05: Fuvószzenekar. — 22.15: Tánczene.

Kattowic. 23: Tánczene.

Milánó. 22: Jazz.

München. 19.05: Opera. 20.30: Kávéházi zene.

Prága. 19.15: Katonazene.

Varsó. 16.30: Áriák és dalok. 20.15: Könyvű zene. 22.30: Chopin-szonáták. 23: Tánczene.

TOZSDE

Bukarest, július 31. Francia frank 6.61, font sterling 816.50, dollár 168.25, belga frank 23.52, líra 8.82, svájci frank 32.85, cseh korona 5, schilling 23.68, holland forint 68.25.

Zürich, július 31. Holland forint 206.60, dollár 5.12.75, font 24.89, francia frank 20.11, líra 26.83 1/2, cseh korona 15.20 1/2, pengő 90.02 1/2, dinár 9.09 1/2, lej 3.04 1/2, zloty 57.55, schilling 72.12 1/2.

XIV. ÉVF.
Cluj—Kolozsvár
augusztus
5691 É

Az Uj Kelet az
és bányászati és
nap

Cikkeink után
forrás megjelölés
szükséges

Kéziratokat nem
megőrzésükre

Kérdés

Három hónap országot Jorga és a miniszterelnök mondott már vélekedéséről és hűtődairól, de lelkünkben még Argetoianu, a „három óta most első nyilatkozata került. A belügyszóval sem állítja napos kormányt seinek van valar. Sőt ellenkezőleg: hogy a helyzet és a mindemapi mák megoldása is len akadályokba niszter, aki nem hogy csodátévő. Körülbelül semmi díg azért, mert le egy ország életét

Nagyon szimpatiség, ha nem valami. Mert aki a latkozatát végig hogy ez az őszim nyofal, amely me nemcsak jól véd sen támad is. Kev arról, amiről szó a sajtót kritizálja amennyit felel

Abban bizonyá miniszternek, h többet politizálna melyik metropoliban is igaza van csak az elvult resztül tudja néz nagyobb eseményt Argetoianu politikai barátai é lapok ugyanezt keresztül.

Abban azonban ianu, egyáltalán kérdezi a belügy emberektől, mi hogy a kérvény fogják emelni, gondolt. Mi egy hiszemű ember, dést: Vajjon a gitotta meg a ké a kérvény-illetépe, hiszen a kor megdrágította a okmányokat s c fel a petróleum gint a jóhiszemű miniszter, miért kenyér meg fog ték miatt, holott hét a buza és a cia fogja viselni megforgatja a ben s azt feleli, val drágábban. Vagy ötven ban niszternek? Lel pénz, a szegény az ötven banik össze, sokkal tö a szegényember

Azért is harag hogy a lapok jó prémium csoda gyan is hihetne Argetoianu sine az orvosságtól. ő maga mondja ték nem arra v

Apróhirdetések

ÉRTESETÉS

Elvállalom kézimunkáknak montirozását, régi keretek aranyozását és javítását. Estéknént állandó kiállítás. Somlyai aranyozó, Str. Iuliu Maniu.

Gyermekkoszt. biciklit, nyugdíjat legolcsóbban a vasárról. Árjegyzék kívánatra ingyen. Gyermekkoszt! 425 lejtől kezdve

Corso Bazarban

Egy jókarban levő ebédlődívány eladó. Eötvös ucca 12., I. em.

Rövid, fekete zongora bérbeadó. Megtekinthető d. e. 10—12-ig özv. Jámborné, Erzsébet u. 8.

Négyszobás lakás kiadó augusztus 1-re a volt Széchenyi tér 40. szám alatti Babos-palota II emeletén. Házmaster.

A targonmuresi izr. hitközség kiségitő imaháza a nagyünnepekre egy vallásos, jóhangu előimádkozót keres. Ajánlatok aug. 15-ig adandók be.

Schwartz Ignác né kóser vegetárius étterme áthelyezve Calea Regele Ferdinand (volt Wesselényi u.) 23 szám alá. Bejárat Szappan ucca felől. Olesó árak!

Szép magas, száraz, világos szuterén-helyiségek kiadók. Ugyanott magas földszinti szép szoba üresen, esetleg butorozva kiadó. Hosszu u. 19.

Két szoba — irodának, orvosi rendelőknek rendkívül alkalmas — nagyon olcsón azonnalra kiadó. Deák Ferenc u. 9.

Egyetemi hallgató előkészít bármilyen vizsgákra. Perfekt román, német, francia. Cim a kiadóban.

A néhai Goldberger huedini főrabbi halálának évfordulója f. évi augusztus 4-én lesz megtartva

כאן

Weisz Sámuel elnök.

Tanuló, jó házból való, fizetéssel felvétetik Hirsch Mór kereskedő, Piata Mih. Vit. 10.

Egyetemi hallgató jutányosan előkészít bármilyen vizsgára. Perfekt román, német, francia. Esetleg ellátás ellenében is. Cim a kiadóban.

Üzlethelyiség igen olcsón kiadó. Moskovits és Társa főpostával szemben.

Kiadó azonnalra egy nagy üres szoba. Volt Széchenyi tér 39., háztulajdonosnál.

Anton Rosenzweig, Cluj

Héber könyvek

gyapju és selyemtalleszek nagykereskedése — Gyári árak!